

చాప్టర్ 3

పార్ట్ 2: బీమా పద్ధతులు

చాప్టర్లోని అంశాలు	పాఠ్యప్రణాళిక నేర్చుకోవడంలో ఫలితాలు
F. బీమా పథకాలను ఎలా కొనుగోలు చేస్తారు మరియు లిఖిస్తారు	3.9, 3.11, 3.15
G. కీలక పత్రాలు	3.8, 3.12, 3.13, 3.14, 3.17
H. కీలక బీమా పదాలు	3.8, 3.15, 3.16
I. ప్రీమియం చెల్లింపుయొక్క ఆవశ్యకత మరియు సరైన బీమా రక్షణ	3.10

నేర్చుకోవడంలోని ఉద్దేశ్యాలు

ఈ చాప్టర్ నేర్చుకున్నాక, ఈ క్రింది విషయాలపై అవగాహన కలుగుతుంది.

- బీమాను ఎలా కోనుగోలు చేస్తారు మరియు పథకాలను ఎలా లిఖిస్తారు, వాటి లక్షణాలను వివరించగలగడం
- బీమాలో ఉపయోగించే కీలక పత్రాలను విశ్లేషించి, వాటి ప్రాధాన్యతను గుర్తించగలగడం
- బీమాలో ఉపయోగించే కీలక పదాలను వివరించగలగడం
- సరైన బీమా రక్షణకు, ప్రీమియం చెల్లింపుకు గల సంబంధం వివరించగలగడం

గమనిక : ఈ చాప్టర్ లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు, చాప్టర్ చివరిలో లభిస్తాయి.

పరిచయం

ఈ చాప్టర్‌లోని మొదటి భాగంలో మనం బీమాకి సంబంధించిన వెనక ఉన్న సిద్ధాంతాలను తెలుసుకున్నాం. ఈ రెండో భాగంలో బీమాను, ప్రత్యేకించి జీవిత బీమాను ఎలా కొనుగోలు చేస్తారో తెలుసుకుందాం.

మొట్ట మొదటిగా, బీమా కలిగి ఉన్న వారికి బాగా పరిచయమున్న కీలక పత్రాలను మనం ముందుగా పరిశీలించి, వాటి ప్రాధాన్యతను చర్చించుకుందాం. ఈ పత్రాలను బీమా కంపెనీ మరియు పాలసీదారుడు బీమా గడువులో ఇచ్చిపుచ్చుకుంటారు. ఆ తర్వాత, జీవిత బీమాలో ఉపయోగించే కీలక పదాల గురించి మనం తెలుసుకుందాం. ఎందుకంటే, మీరు మీ ఖాతాదారులకు ఈ పదాలను వివరించాల్సి రావచ్చు.

ఈ అంశాలన్నింటినీ సరిగ్గా క్రోడీకరించుకునేందుకు ముందుగా మనం అసలు జీవిత బీమాను ఎలా కొనుగోలు చేస్తారు మరియు ఎలా లిఖిస్తారు అనే విషయాన్ని గురించి తెలుసుకుందాం.

కీలక పదాలు			
ఈ కింద పేర్కొన్న పదాలు మరియు విధానాలకు ఈ చాప్టర్‌లో వివరణలు ఉన్నాయి:			
అసైన్‌మెంట్	రద్దు (కాన్సిలేషన్)	కాలం చెల్లుట (ల్యాప్స్)	ప్రీమియం రసీదులు
అసైనార్	కూలింగ్ ఆఫ్ పీరియడ్	నామినేషన్	పాలసీపత్రం
అసైనీ	షరతులతో కూడిన అసైన్ మెంట్	నోటీసులు	ప్రాస్పెక్టస్
పరిపూర్ణ అసైన్‌మెంట్	మినహాయింపులు	చెల్లింపు విలువ	పునరుద్ధరణ
నియమింపబడిన వ్యక్తి (అపాయింటీ)	బీమా నియమాల సవరణ పత్రాలు	ప్రతిపాదన పత్రం	బీమా ఉపసంహరణ విలువ

F. బీమా పథకాలను ఎలా కొనుగోలు చేస్తారు మరియు లిఖిస్తారు?

ఒక వ్యక్తికి బీమా ఎందుకు అవసరము, బీమా అంటే ఏమిటి, దాని వెనక గల సిద్ధాంతాలు ఏమిటి అనే విషయాలను మనం ఇంతకుముందు చాప్టర్లోనే చూశాం. అయితే బీమా పాలసీని ఒక వ్యక్తి ఎలా కొనుగోలు చేస్తాడు? అందుకు అతను ఆ బీమా అందుబాటులో ఉందని ముందుగా తెలుసుకోగలగాలి.

F1. ప్రాథమిక సమాచార మూలం

బీమా కంపెనీలు తమ పథకాలపై మీడియాలో ప్రకటనల ద్వారా అవగాహన పెంచి, వాటిపై ఉత్సుకత కలిగేలా చేస్తాయి. అయితే బీమా కంపెనీలు ఎటువంటి ప్రకటనలు ఇవ్వవచ్చునో మరియు ప్రాస్పెక్టస్లలో ఏ విషయములు వివరించవలెనో మొదలైన వాటి గురించి ఐఆర్డీఏ ఖచ్చితమైన మార్గదర్శకాలు జారీ చేసింది. ఈ సమాచారం ఆధారంగా ఒక వ్యక్తి తనకు బీమా అవసరమని నిర్ధారణకు వచ్చి సదరు బీమా కంపెనీని లేదా ఆ కంపెనీ ఏజెంట్లను సంప్రదించే అవకాశం ఉంది. ప్రాస్పెక్టస్ల గురించి మనం సెక్షన్ జీ5సీలో మరింత వివరంగా చూద్దాం.

ఇందుకు ప్రత్యమ్నాయంగా, ఒక వ్యక్తిని జీవిత బీమా ఏజెంటు కలిసి తన కంపెనీ అందించే ఉత్పత్తుల మరియు సేవల గురించి వివరించవచ్చు.

F2 బీమా కొనే నిమిత్తం

ఒక వ్యక్తి తన అవసరాలకు తగినట్లుగా బీమాను కొనుగోలు చేయాలి. మార్కెట్లో చాలా రకాల బీమా పథకాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. అయితే ఏవిధమైన బీమాను కొనుగోలు చేయాలనే దానిపై జాగ్రత్తగా నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఒక వ్యక్తి తన అవసరాల ఆధారంగా సంపూర్ణ జీవిత బీమా పాలసీ, ఎండోమెంట్ పాలసీ, మనీబ్యాక్ పాలసీ, పిల్లల పథకం లేదా రిటైర్మెంట్ పథకాన్ని ఎంపిక చేసుకోవాలి. ఈ పథకాల గురించి మనం తర్వాతి చాప్టర్లో వివరంగా తెలుసుకుందాం.

F 3 జీవిత బీమాను ఎలా లిఖిస్తారు

సాధారణంగా పాలసీలను ఒకరి జీవితంపైనే జారీ చేస్తారు. ఇందులో ఒకరికే బీమా ఉంటుంది. సాధారణంగా, బీమా చేసే వ్యక్తి, బీమా పొందిన వ్యక్తి ఒకరే అయిఉంటారు. దీన్నే స్వీయ జీవిత పాలసీ అంటారు. పాలసీలను జంటగా కూడా

తీసుకోవచ్చు. ఉదాహరణకు, భార్యభర్తలు కలిసి ఒక పాలసీ తీసుకోవచ్చు. ఇందులో పాలసీదారులు మరియు బీమా పొందే వ్యక్తులుగా వారిరువురూ ఉంటారు. దీన్నే ఉమ్మడిజీవిత పాలసీ అంటారు.

F4 ప్రతిపాదన పత్రం

బీమా కంపెనీలు ప్రకటనలు మరియు ప్రాస్పెక్టస్ల ద్వారా ప్రతిపాదనలను ఆహ్వానిస్తాయి. బీమా కోరుకునే వ్యక్తిని ప్రపోజర్ అంటారు. అంటే వారంతట వారే జీవిత (లేదా మరే ఇతర) బీమా కోసం ప్రతిపాదన చేస్తారు. ప్రపోజర్, ప్రతిపాదన పత్రాన్ని నింపి దాన్ని బీమా కంపెనీకి సమర్పిస్తాడు. ప్రతిపాదన పత్రంలోని ఈ సమాచారాన్ని అండర్ రైటర్స్ అంచనా వేసి ఆ ప్రతిపాదనను ఆమోదించాలా లేక తిరస్కరించాలా లేక కొన్ని మార్పులతో ఆమోదించాలా అనే విషయాన్ని నిర్ణయిస్తారు. ప్రతిపాదన పత్రం ఎలా ఉంటుంది, దాని ప్రాధాన్యత ఏమిటో మనం సెక్షన్ జి1లో చూద్దాం.

F5 కొటేషన్లు

కొటేషన్ అనగా...పాలసీపై ఎంత ప్రీమియం ఉంటుంది మరియు అందుకు ఏయే షరతులు వర్తిస్తాయో చెబుతుంది. ప్రపోజర్ తనకు ఎటువంటి పాలసీ కావాలో ఎంపిక చేసుకొనే సమయం లేదా ఇది తనకు సరిపోయేది కాదని నిర్ణయించుకునే సమయం వరకూ ఈ కొటేషన్ అందుబాటులో ఉంటుంది. ఒకవేళ కొటేషన్ ను ప్రపోజర్ ఆమోదిస్తే, అందులోని షరతులు, సూచించిన ధరకు బీమా కంపెనీ కట్టుబడి ఉంటుంది. అయితే, కొటేషన్ కాలంలో ప్రపోజర్ పేర్కొన్న వాస్తవ వివరాలలో ఏమైనా మారితే అప్పుడు బీమా కంపెనీ ఆ కొటేషన్ కు కట్టుబడి ఉండనవసరం లేదు.

F 6 బీమా ఒడంబడిక

బీమా కంపెనీ తొలి ప్రీమియం చెల్లింపు రసీదు (సెక్షన్ జీ3ఏ)లో ఇచ్చిన తేదీ నుంచి బీమా ఒడంబడిక మొదలవుతుంది. పాలసీ పత్రాన్ని మాత్రం తర్వాత పంపవచ్చు (సెక్షన్ జీ4). ఒకవేళ ఒక వ్యక్తి పాలసీ పత్రం జారీకి ముందు, తొలి ప్రీమియం చెల్లింపు రసీదు అందుకున్న తర్వాత మరణిస్తే బీమా కంపెనీ నామినీకి బీమా సొమ్ము చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.

F7 పునరుద్ధరణలు

జీవిత బీమా పాలసీలు దీర్ఘకాలిక పాలసీలు. ఇవి చాలా సంవత్సరాల వరకూ కొనసాగుతాయి. అయితే జీవితేతర బీమా సంస్థలు జారీ చేసే ఆరోగ్య బీమా పాలసీలు మాత్రం ఏడాది కాలవ్యవధిని మాత్రమే కలిగి ఉంటాయి. ఈ బీమా

ప్రయోజనాన్ని నిరంతరం పొందేందుకు పాలసీ కాలవ్యవధిని పొడిగించుకోవాల్సిందిగా ఏడాది చివర్లో పాలసీదారుడికి బీమా కంపెనీలు సూచిస్తాయి. అందుకోసం బీమా కంపెనీ పాలసీ పొడిగింపునకు పాలసీదారుడిని ఆహ్వానిస్తుంది. పునరుద్ధరణల గురించి మనం ఈ ఛాప్టర్లో మరింత వివరంగా తెలుసుకుందాం

F8 స్థూలంగా

బీమాను ఎలా కొనుగోలు చేస్తారో ఇప్పుడు మనం స్థూలంగా తెలుసుకున్నాం. ఈ సమాచారం ఆధారంగా బీమాకు అవసరమైన పత్రాలతోపాటు ఇతర సాంకేతిక పదాల గురించి తెలుసుకుందాం. వీటన్నింటినీ వాస్తవిక పరిస్థితులకు అన్వయించి అర్థం చేసుకునేందుకు నిటీవ్ శర్మ, అతని జీవిత బీమా ఏజెంట్ మిస్టర్ కుమార్ యొక్క ఉదాహరణ ద్వారా తెలుసుకుందాం.

ఉదాహరణ

ఒక డిగ్రీ కాలేజీలో నిటీవ్ శర్మ లెక్చరర్గా అప్పుడే కొత్తగా నియమితులయ్యారు. ఆయన వయసు 28 సంవత్సరాలు.. అతని భార్య సుమేధ గృహిణి. ఒకరోజు నిటీవ్ను కుమార్ అనే జీవిత బీమా ఏజెంటు సంప్రదించాడు. వారి మధ్య చర్చ సందర్భంగా జీవిత బీమా అవసరాన్ని కుమార్ నిటీవ్కు వివరించాడు. నిటీవ్ కూడా జీవిత బీమా తీసుకోవాలనుకుంటున్నట్లు తెలియపర్చాడు. ఒక జీవిత బీమా కంపెనీ జారీ చేసిన ప్రాస్పెక్టస్ను చూసినట్లు చెప్పాడు. ఆ కంపెనీలో బీమా పథకాన్ని కొనుగోలు చేసేందుకు అంగీకరించాడు.

G కీలక పత్రాలు

బీమాకు సంబంధించి ఎన్నో కీలక పత్రాలు ఉన్నాయి. ఇంతకుముందు సెక్షన్లో మనం ఇందుకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాల గురించి తెలుసుకున్నాం. ఈ పత్రాలు పాలసీదారునికి, బీమా గురించిన సమాచారాన్ని అందిస్తాయి. బీమా కొనసాగుతోందన్న ఆధారాన్ని కూడా ఇస్తాయి. అలాగే క్లెయిమ్ చేసుకోవాల్సిన పరిస్థితిలో కూడా కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. ఈ పత్రాలు ఏమిటో మనం ఈ సెక్షన్లో తెలుసుకుందాం.

G1 ప్రతిపాదన పత్రం

జీవిత బీమా వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలు తెలుసుకొని బీమా పాలసీ తీసుకునేందుకు నిటీవ్ ఒప్పుకోవడంతో కుమార్ ఆయనకు ముందుగా ప్రతిపాదన పత్రాన్ని అందించాడు.

ఉదాహరణ

నితీష్ ఈ ప్రతిపాదన పత్రాన్ని చూడగానే అందులో తెలియజేయాల్సిన సమాచారాన్ని చూసి ఖంగుతిన్నాడు. జీవిత బీమాను కొనుగోలు చేసేందుకు తాను సిద్ధమైనప్పుడు ప్రతిపాదన పత్రాన్ని ఎందుకు నింపాలని ఆశ్చర్యపోయాడు. చదువుకున్న వ్యక్తిగా ఈ ప్రతిపాదన పత్రం గురించి తనకైతే అర్థమైందిగానీ ఒకవేళ తాను నిరక్షరాసుడిని అయివుంటే అప్పుడు కూడా బీమా పొందగలనా? అనే సందేహం వ్యక్తం చేశాడు.

ఈ ప్రశ్నలకు కుమార్ ఎలా సమాధానం ఇచ్చాడో చూద్దాం.

ప్రతిపాదన పత్రం లేదా దరఖాస్తు పత్రం అనేది ప్రవోజర్ పూర్తి చేసి బీమా కంపెనీకి సమర్పించాల్సిన మొదటి పత్రం. ఈ ఉదాహరణ లో నితీష్ ప్రవోజర్. ప్రవోజర్ తమ స్వీయ దస్తూరితో ప్రతిపాదన పత్రాన్ని నింపాలి. అయితే ఇందుకు కొన్ని మినహాయింపులు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు, ప్రవోజర్ నిరక్షరాస్యుడైనా లేదా ప్రతిపాదన పత్రంలో ఉపయోగించిన భాషను అర్థం చేసుకోలేక పోయినా స్వయంగా నింపనక్కర్లేదు. ప్రవోజర్ ఈ ప్రతిపాదన పత్రంలోని పూర్తి సమాచారాన్ని అర్థం చేసుకున్నాడా లేదా అనే దాని గురించి జాగ్రత్త తీసుకోవడం అవసరం. అలాగే బీమా పథకాన్ని కొనుగోలు చేసేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాడో లేదో కూడా తెలుసుకోవాలి.

బీమా కంపెనీలో పాలసీ తీసుకోదలచిన వ్యక్తిపై రిస్క్ అంచనా వేసేందుకు అండర్ రైటర్ కు ప్రతిపాదన పత్రమే కీలక ఆధారం. అందువలన ప్రవోజర్ సమర్పించే సమాచారం సరియైనది అయ్యేలా చూడటం ఎంత ముఖ్యమో మీరు చెప్పాలి. అత్యంత విశ్వసనీయత మరియు వాస్తవ సత్యాల ప్రాధాన్యత గురించి మనం ముందు చాప్టర్ లో పరిశీలించాం.

ప్రతిపాదన పత్రం ద్వారా బీమా కంపెనీ ఈ కింది సమాచారాన్ని సేకరిస్తుంది :

- బీమా పొందే వ్యక్తి యొక్క సమాచారం
- ఆ వ్యక్తి పేరు, వయసు, చిరునామా, వివాహ పరిస్థితి, బరువు, ఎత్తు, వైద్య చరిత్ర తదితర వివరాలు
- ప్రవోజర్ సమాచారం: ఒకవేళ ప్రవోజర్ మరియు బీమా పొందే వ్యక్తి వేర్వేరు అయితే అప్పుడు ప్రవోజర్ పేరు, వయసు, వృత్తి మరియు బీమా పొందిన వ్యక్తితో గల సంబంధం (బీమా పొందే వ్యక్తిపై పాలసీ ఎందుకు తీసుకోదలచారో తెలుసుకునేందుకు) వంటి సమాచారాన్ని ప్రతిపాదన పత్రంలో పొందుపరచాలి
- ఎటువంటి బీమా పథకం కోరుతున్నారో దాని వివరాలు

- నామినేషన్ వివరాలు (సెక్షన్ H4 A చూడండి)
- ఒకవేళ రైడర్స్ ను కూడా కోరి ఉంటే వాటి వివరాలు (మార్కెట్లో అందుబాటులో ఉండే వ్యక్తిగత పథకాల గురించి తెలుసుకునేటప్పుడు రైడర్స్ అంటే ఏమిటో తెలుసుకుందాం)
- ప్రవోజర్ గతంలో ఏమైనా బీమా పథకాలు తీసుకొని ఉంటే వాటి వివరాలు.

G1 A ప్రతిపాదన పత్రంలో డిక్లరేషన్

ప్రతిపాదన పత్రం చివర్లో ప్రవోజర్ సంతకం చేయాల్సిన డిక్లరేషన్ ఉంటుంది. ఈ డిక్లరేషన్పై సంతకం చేయడం ద్వారా ప్రతిపాదన పత్రంలో తాను పేర్కొన్న సమాచారం నిజమైనదని మరియు ఇందులోని ప్రశ్నలకు జవాబు చేప్పే ముందు వాటిని పూర్తిగా అర్థం చేసుకున్నానని ప్రవోజర్ తెలిపినట్లు అవుతుంది.

డిక్లరేషన్పై సంతకం ఎంతో అవసరం. ఈ డిక్లరేషన్ను అంగీకరించడం ద్వారా ప్రవోజర్ ఈ క్రింది వాటిని ఒప్పుకుంటాడు:

ఒకవేళ ప్రతిపాదన పత్రంలోని సమాచారం నిజం కాదని తేలితే బీమా కంపెనీ ఆ ఒడంబడికను రద్దు చేసి ప్రీమియమును స్వంతం చేసుకోవచ్చు

ఇందులోని ప్రశ్నలను అర్థం చేసుకున్నట్లు చెప్పడం ద్వారా తమకు తప్పుడు సమాచారం అందించారని చెప్పడం కుదరదు లేదా భవిష్యత్తులో ఏదైనా వివాదం తలెత్తినచో ఏ విధంగానూ తప్పుదోవ పట్టించడానికి వీలుకాదు.

నిరక్షరాస్య ప్రవోజర్ల పరిస్థితి ఏమిటని నిటీష్ అడిగిన ప్రశ్నకు బదులు ఏమిటి? వారు ప్రతిపాదన పత్రాన్ని ఎలా పూర్తి చేసి డిక్లరేషన్పై సంతకం చేస్తారు? ఒకవేళ ప్రవోజర్ నిరక్షరాస్యడైతే అప్పుడు అతని ఎడమ చేతి బొటనవేలి ముద్రను తీసుకోవడంతోపాటు దీనిని ప్రమాణిస్తూ మూడో పార్టీ (వ్యక్తి) సంతకం చేయాలి. అలాగే ప్రవోజర్కు ఇందులోని ప్రశ్నలను వారి యొక్క మాతృభాషలో పూర్తిగా వివరించినట్లు డిక్లరేషన్ చేయాలి. ప్రవోజర్ను సంప్రదించాక సరైన జవాబులు నమోదు చేసినట్లు పేర్కొనాలి. ఈ ఉదాహరణలో డిక్లరేషన్ ఇచ్చే వ్యక్తి చిరునామా కూడా తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది.

కొన్నిసార్లు ప్రతిపాదన పత్రంలోని భాషకంటే ప్రవోజర్ భాష భిన్నమైనది కావచ్చు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో, ప్రతిపాదన పత్రాన్ని ప్రవోజర్ పూర్తిచేయడంతోపాటు ఇందులోని ప్రశ్నలను పూర్తిగా అతనికి వివరించినట్లు మరియు అతనికి అవగతమయినట్లు అతని స్వంత భాషలో సంతకం చేయాలి.

ఈ ప్రతిపాదన పత్రం మరియు డిక్లరేషన్‌పై ప్రపోజర్ చేసే సంతకం బీమా కాంట్రాక్టుకు మూలాధారంగా ఉంటాయి. అందువల్ల చట్టపరంగా ఇవి ఎంతో కీలక పత్రాలుగా ఉంటాయి. అందుకే ప్రపోజర్ ప్రతిపాదన పత్రంలోని ప్రశ్నలను పూర్తిగా అర్థం చేసుకొని సరైన సమాధానం ఇవ్వడం ఎంతో ముఖ్యం.

ఉదాహరణ

రాకేష్ చావ్లా నిరక్షరాస్యుడు. అతని వయసు 48సంవత్సరాలు. అతను కేవలం హిందీ భాషను మాట్లాడగలుగుతూ అర్థం చేసుకోగలడు. అతడు జీవిత బీమా పాలసీ తీసుకోవాలని నిర్ణయించుకొని బీమా ఏజెంట్‌ను సంప్రదించాడు. రాకేష్ చావ్లా పూర్తి చేయాల్సిన పత్రాన్ని ఏజెంట్ అతనికి అందించాడు. అయితే ప్రతిపాదన పత్రం ఇంగ్లీషులో ఉండటంతో చావ్లాకు అర్థం కాలేదు. ఈ సమస్యను అధిగమించేందుకు రాకేష్ చావ్లాకు స్నేహితుడైన నీల్‌ష్ టండన్ అనే స్కూలు టీచర్ సాయం తీసుకోవాల్సిందిగా ఆ ఏజెంట్ సూచించాడు. నీల్‌ష్‌కు హిందీ మరియు ఇంగ్లీషులో పూర్తి అవగాహన ఉంది.

రాకేష్‌కు బదులుగా ప్రతిపాదన పత్రాన్ని పూర్తి చేసేందుకు నీల్‌ష్ టండన్ అంగీకరించాడు. హిందీలో అతనికి ఒక్కో ప్రశ్నను వివరించి వాటికి సమాధానాలను ఆ పత్రంలో నమోదు చేశాడు.

ప్రతిపాదన పత్రం పూర్తికాగానే ఇందులోని ప్రశ్నలన్నీ అర్థమయ్యాయని, అందుకు తగ్గ జవాబులు ఇచ్చానని రాకేష్ దీనిపై బొటనవేలి ముద్ర వేశాడు.

ఈ ప్రతిపాదన పత్రంలోని ప్రశ్నలను ప్రపోజర్‌కు వివరించానని, అతడు చెప్పిన జవాబులను వ్రాశానని నీల్‌ష్ టండన్ డిక్లరేషన్‌పై సంతకం చేశాడు.

G2 వయసు ధ్రువీకరణ

ఉదాహరణ

నితీష్ శర్మ ప్రతిపాదన పత్రాన్ని పూర్తిచేసి దాన్ని కుమార్‌కు అందజేశాడు. అయితే వయస్సును ధ్రువీకరించుకునేందుకు హైస్కూలు మార్కుల జాబితాను సమర్పించాల్సిందిగా కుమార్ కోరాడు. అయితే నితీష్ మాత్రం దాని కోసం వెతకవలసి ఉందని చెప్పాడు. వయస్సు ధ్రువీకరణ కోసం నితీష్ సమర్పించేందుకు ఇంకేమైనా పత్రాలు ఉన్నాయా? అయినా నితీష్ తన వయస్సును ఎందుకు నిర్ధారించుకోవాలి?

బీమా కంపెనీలు ప్రవోజర్ నుండి రిస్క్ ను నిర్ణయించే కారకాల్లో వయస్సు కూడా ఒకటి. దీని ఆధారంగానే ప్రీమియం చెల్లింపును లెక్కగడతారు. అందువలన ప్రవోజర్ యొక్క సరైన వయస్సును నిర్ధారించడం బీమా కంపెనీలకు ఎంతో ముఖ్యం.

సరైన వయస్సుధ్రువీకరణ పత్రాలుగా ఆమోదించే పత్రాలను ప్రామాణిక వయస్సు ధ్రువీకరణ పత్రాలు మరియు ప్రామాణికేతర వయస్సు ధ్రువీకరణ పత్రాలుగా విభజించవచ్చు. ప్రామాణిక వయస్సు ధ్రువీకరణ పత్రాలుగా పరిగణనలోకి తీసుకునే కొన్ని పత్రాలు ఏమనగా:

- స్కూలు లేదా కాలేజీ రికార్డుల నుండి సర్టిఫికేట్
- జనన, మరణాల రిజిస్ట్రార్ జారీ చేసిన పత్రం లేదా పుట్టిన సమయంలో మున్సిపల్ రికార్డుల్లో నమోదు చేసిన పట్టిక వివరాలు
- పాస్పోర్టు
- పర్మనెంట్ అకౌంట్ నెంబర్ (పాస్) కార్డు
- ఉద్యోగం ఇచ్చిన సంస్థ సర్వీసు రిజిస్టర్
- బాప్టిజం సర్టిఫికేట్
- కుటుంబ బైబిల్లో ఒకవేళ పుట్టిన తేదీ ఉంటే దాని నకలు
- రక్షణశాఖ జారీ చేసే భద్రతా సిబ్బంది గుర్తింపు కార్డు
- రోమన్ కేథలిక్ చర్చి జారీ చేసే వివాహ సర్టిఫికేట్.

కొన్ని ప్రామాణికేతర వయస్సు ధ్రువీకరణ పత్రాలను సరైన వయస్సు ధ్రువీకరణగా గుర్తించే పత్రాలు ఏమనగా:

- పుట్టిన సమయంలో తయారు చేసే జాతకం
- రేషన్ కార్డు
- స్వీయ ప్రకటిత అఫిడవిట్, పెద్దల డిక్లరేషన్

- గ్రామ పంచాయతీ ఇచ్చే సర్టిఫికేట్.

పుట్టిన తేదీ ధ్రువీకరణతోపాటు పాలసీ తీసుకునే వ్యక్తి చిరునామా ధ్రువీకరణ పత్రం, ఫోటో, ప్రీమియంపై డిపాజిట్ సొమ్మును కూడా సమర్పించాలి. పాలసీ చేయదలచిన వ్యక్తికి చెందిన ఆరు నెలల నుంచి ఏడాది వరకూ ఉండే బ్యాంకు స్టేట్మెంట్లను కూడా సమర్పించాల్సిందిగా బీమా కంపెనీ కోరే అవకాశం ఉంది. నగదు లేదా చెక్కుతోపాటు క్రెడిట్ కార్డు, ప్రపోజర్ యొక్క బ్యాంకు ఖాతా నుంచి నేరుగా డెబిట్ చెల్లింపు లేదా ఆన్లైన్ చెల్లింపు మార్గాల ద్వారా, ఎలక్ట్రానిక్ క్లియరెన్స్ సిస్టమ్ (ఈసీఎస్) ద్వారా కూడా ప్రీమియం డిపాజిట్ను చెల్లించవచ్చు.

బీమా రంగంలో మనీలాండరింగ్ను నిరోధించేందుకు ఐఆర్డిఏ ఇటీవలి కాలంలో బీమా కంపెనీలకు యాంటీ మనీలాండరింగ్ మరియు (ఏఎంఎల్) / కాంటాటింగ్ పైనాన్సింగ్ ఆఫ్ టెర్రరిజం (సీఎఫ్టీ) మార్గదర్శకాలను కఠినతరం చేసింది. అందువల్ల 'మీ కస్టమర్ను తెలుసుకోండి' (కేవైసీ) అనే ప్రక్రియలో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. కేవైసీ ప్రక్రియలో భాగంగా తమ గుర్తింపును నిరూపించుకునేందుకు కస్టమర్ ఈ క్రింది వివరాలను సమర్పించాలి:

- వయస్సు ధ్రువీకరణ
- గుర్తింపు ధ్రువీకరణ
- చిరునామా ధ్రువీకరణ
- ఆదాయ ధ్రువీకరణ పత్రాలు (ఒకవేళ బీమా కంపెనీకి అవసరమైతే)

కస్టమర్ గుర్తింపును స్పష్టంగా తెలుసుకునేందుకు పైన చెప్పిన పత్రాలను తీసుకోవాలి. ఆ విధంగానే ప్రీమియం చెల్లింపు కాలానికి వారి ఆదాయ ధ్రువీకరణ కూడా తెలుసుకోవాలి. మనీలాండరింగ్ గురించిన మరిన్ని వివరాలు చాప్టర్ 12లో తెలుసుకుందాం.

G3 ప్రీమియం రసీదులు

ఉదాహరణ

నితీష్ శర్మ తన వయసు, చిరునామా ధ్రువీకరణ మరియు ఫోటోను కుమార్కు సమర్పించాడు. అలాగే ప్రీమియం చెల్లింపునకు బీమా కంపెనీ పేరిట అతనికి ఒక చెక్కు కూడా ఇచ్చాడు. అయితే తన ఈ ప్రతిపాదనకు బీమా కంపెనీ నుండి అంగీకారం ఎలా, ఎప్పుడు తెలుస్తుందో కుమార్ను నితీష్ శర్మ అడిగాడు.

ఈ విషయాలను బీమా కంపెనీ 15 రోజుల్లోగా తెలియజేయాలని ఐఆర్డీఏ నిబంధనలు సూచిస్తున్నాయని నితీష్ కు కుమార్ చెప్పాడు. అలాగే బీమా కంపెనీ తన అంగీకారాన్ని మొదటి ప్రీమియం రసీదు రూపంలో లేదా ఆ తర్వాత పాలసీ పత్రం రూపంలో తెలియజేస్తుందని వివరించాడు.

ఈ సెక్షన్ లో మనం రెండు రకాల ప్రీమియం రసీదుల గురించి చర్చించుకుందాం. మొదటి ప్రీమియం రసీదు మరియు పునరుద్ధరణ రెన్యూవల్ ప్రీమియం రసీదు. పాలసీ పత్రం గురించి మనం సెక్షన్ G4లో తెలుసుకుందాం.

G3 A మొదటి ప్రీమియం రసీదు (ఎఫ్పీఆర్)

నితీష్ ప్రశ్నలకు కుమార్ జవాబులను మనం ఇప్పుడే చూశాం. ప్రపోజర్ చేసిన ప్రతిపాదనను అంగీకరిస్తున్నట్లు బీమా కంపెనీ సమాచారం ఇవ్వడంతోపాటు అందుకు సంబంధించిన ప్రీమియంను అందుకున్నట్లు, మొదటి ప్రీమియం రసీదు (ఎఫ్పీఆర్) జారీ చేయడం ద్వారా చెబుతుంది. బీమా ఒడంబడిక మొదలైందని నిరూపించే ఆధారం అదే అయినందున ఎఫ్పీఆర్ ఎంతో ముఖ్యమైనది. అయితే ఒడంబడికకు ఆధారంగా నిలిచే పాలసీ పత్రాన్ని మాత్రం బీమా కంపెనీ కొన్ని రోజుల తర్వాత జారీ చేయవచ్చు.

మొదటి ప్రీమియం రసీదులో ఈ క్రింది సమాచారం ఉంటుంది:

- జీవిత బీమా పొందిన వ్యక్తి యొక్క పేరు మరియు చిరునామా
- పాలసీ నెంబర్
- చెల్లింపబడిన ప్రీమియం మొత్తం
- ప్రీమియం చెల్లింపు విధానం మరియు చెల్లించే వ్యవధి
- తదుపరి ప్రీమియం చెల్లించ వలసిన తేదీ
- రిస్క్ ప్రారంభమైన తేదీ (అంటే బీమా కవర్ మొదలైన తేదీ)
- పాలసీ పరిపక్వమయ్యే తేదీ
- చివరి ప్రీమియం చెల్లించాల్సిన తేదీ

- బీమా చేసిన మొత్తం.

G3 B రెన్యూవల్ ప్రీమియం రశీదు (ఆర్పీఆర్)

ఎఫ్పీఆర్ జారీ తర్వాత, ప్రవోజర్ నుండి అందుకునే తదుపరి ప్రీమియములకు బీమా కంపెనీ తదుపరి ప్రీమియం చెల్లింపు రశీదులు జారీ చేస్తుంది. ఈ రశీదులను రెన్యూవల్ ప్రీమియం రశీదులు (ఆర్పీఆర్) అంటారు. ప్రీమియం చెల్లింపుపై ఏమైనా సమస్యలు తలెత్తితే ఆర్పీఆర్లు అందుకు ఆధారంగా ఉంటాయి. అందువల్ల అవి ఎంతో ముఖ్యమైనవి. పాలసీ పత్రం, ఎఫ్పీఆర్తోపాటు ఆర్పీఆర్లను, అవసరమైనప్పుడు వాటిని సమర్పించడానికి వీలుగా భద్రపరచుకోవాలి..

గమనించ వలసిన అంశం.

ప్రతిపాదనను అంగీకరించాలా లేక తిరస్కరించాలా అనే నిర్ణయాన్ని అండర్ రైటర్ తీసుకుంటాడు. ఒకవేళ అండర్ రైటర్ సవరించిన షరతులు మరియు నిబంధనలతో ప్రతిపాదనను అంగీకరిస్తే అప్పుడు ప్రవోజర్ కూడా ఆ సవరించిన నిబంధనలను అంగీకరించి అందుకు తగ్గ అదనపు ప్రీమియం చెల్లిస్తేనే (ఒకవేళ ఉంటే) ఎఫ్పీఆర్ జారీ అవుతుంది. ప్రతిపాదనపై నిర్ణయాన్ని బీమా కంపెనీలు 15 రోజుల్లోగా ప్రవోజర్ కు తెలియజేయాలని ఐఆర్డీవి నిబంధనలు సూచిస్తున్నాయి. మనం తదుపరి ఛాప్టర్ లో అండర్ రైటర్ పాత్ర గురించి తెలుసుకుందాము.

ప్రశ్న 3.3

వయస్సు ద్రువీకరణకు ఏయే పత్రాలను సరైనవిగా పరిగణిస్తారు?

G3 C 'ప్రీ లుక్-ఇన్ పీరియడ్' లేదా 'కూలింగ్ - ఆఫ్ పీరియడ్' అంటే ఏమిటి?

ఉదాహరణ

నితీష్ శర్మ ప్రతిపాదన, ప్రీమియం మరియు ఆధారాలను కుమార్ బీమా కంపెనీకి పంపేలోగా నితీష్ చివరి ప్రశ్న వేశాడు: 'బీమా పాలసీ తీసుకున్నాక నేను నా మనసు మార్చుకుంటే ఏమవుతుంది?'

ఎఫ్పీఆర్ జారీ చేయడంతోనే ఇరుపక్షాల మధ్య కాంట్రాక్టు కుదిరిందని, అది రెండు పార్టీలకు వర్తిస్తుందని అర్థం. అయితే, పాలసీలోని నియమ నిబంధనలతో వ్యతిరేకించి పాలసీదారుడు పాలసీ పత్రం అందుకున్న 15 రోజుల్లోగా కాంట్రాక్టును ఉపసంహరించుకునేందుకు ఐఆర్డీఏ నిబంధనలు అవకాశం కల్పిస్తున్నాయి. ఈ సమయాన్ని 'ప్రీ లుక్' ఇన్ పీరియడ్' లోగా 'కూలింగ్ ఆఫ్ పీరియడ్'గా వ్యవహరిస్తారు. ఒకవేళ ప్రపోజర్ కనుక కాంట్రాక్టును ఉపసంహరించుకుంటే అప్పుడు బీమా కంపెనీ వైద్య పరీక్షలు, స్టాంపు డ్యూటీ వంటి కొన్ని ఖర్చులను మినహాయించుకొని మిగిలిన ప్రీమియమును ప్రపోజర్ కు తిరిగి చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.

ప్రీమియం చెల్లింపు యొక్క ఆవశ్యకత మరియు ప్రామాణికమైన బీమా రక్షణ గురించి మనం ఈ చాప్టర్ లో తెలుసుకుందాం.

ప్రశ్న 3.4

మొదటి ప్రీమియం రశీదు (ఎఫ్పీఆర్)లో ఎటువంటి సమాచారం పొందుపరుస్తారు?

G4 పాలసీ పత్రం

నిటీష్ శర్మ మొదటి ప్రీమియం రశీదు అందుకున్న కొన్ని రోజులకు పాలసీ పత్రం కాపీ అందుకున్నాడు. ఈ పత్రం ద్వారా నిటీష్ ఏమి ఆశించవచ్చు? ఆ పత్రం ఎలా ఉంటుంది?

బీమాకు సంబంధించి పాలసీ పత్రం అత్యంత ముఖ్యమైన పత్రం. బీమా చేసిన వ్యక్తికి మరియు బీమా కంపెనీకి మధ్య కుదిరిన కాంట్రాక్టుకు ఇది ప్రమాణం. పాలసీదారుడు పాలసీ పత్రాన్ని కోల్పోయినప్పుడు, ఈ పత్రానికి ఎటువంటి మార్పులు చేయకుండా బీమా కంపెనీ డిప్లొమేట్ పాలసీని జారీ చేస్తుంది. అయితే ఈ పాలసీ పత్రంపై సంబంధిత అధికారులు సంతకం చేయడంతోపాటు భారతీయ స్టాంపుల చట్టం క్రింద స్టాంపులు అంటించాలి.

ఒక ప్రామాణిక పాలసీలో ఈ కింది సెక్షన్లు ఉంటాయి:

శీర్షిక	ప్రవేశిక
నిర్వహణ నిబంధన	ప్రొవిసో (నిబంధన)
జాబితా(షెడ్యూలు)	ప్రామాణిక సంతకం
నియమ నిబంధనలు / అధికారములు మరియు షరతులు	బీమా నియమాల సవరణ పత్రాలు

పాలసీ పత్రంలోని శీర్షికలో కంపెనీ పేరు, చిరునామా మరియు సంస్థ లోగో ఉంటాయి.

ప్రపోజర్ చేసే ప్రతిపాదన మరియు డిక్లరేషన్ సంతకం కాంట్రాక్టుకు మూలాధారంగా నిలుస్తాయని పాలసీ ప్రవేశిక సూచిస్తుంది.

నిర్వహణ నిబంధనలో ఈ క్రింది విషయాలకు సంబంధించి ఇరు పార్టీల పరస్పర బాధ్యతల గురించిన వివరాలు ఉంటాయి:

- బీమా పొందిన వ్యక్తి చెల్లించాల్సిన ప్రీమియం
- ఒకవేళ, బీమా చేసిన ఘటన జరిగితే, పాలసీదారుని వయస్సు ధ్రువీకరణ మరియు క్లెయిమ్ చేసే వ్యక్తి యొక్క నిర్ధారణ జరిగిన తర్వాత బీమా కంపెనీ చేయవలసిన చెల్లింపు.

హామీ ఇచ్చిన సరెండర్ విలువ, నామినేషన్, అసైన్మెంట్ మరియు పాలసీ భద్రతపై రుణాల గురించి నిబంధనలను పాలసీ ప్రొవిసో చర్చిస్తుంది.

పాలసీలో ఉండాల్సిన అన్ని ముఖ్యమైన వివరాలను షెడ్యూల్ అందిస్తుంది, అవి:

- పాలసీ ప్రారంభ తేదీ

- పాలసీ పరిపక్వయ్యే తేదీ
- బీమా చేసిన మొత్తం (ఎప్పుడు మరియు ఎలా పాలసీ దాన్ని చెల్లిస్తుంది)
- చెల్లించాల్సిన ప్రీమియములు మరియు వాటి బకాయి తేదీలు
- నామినీ (ఒకవేళ ప్రతిపాదన పత్రంలో పేర్కొని ఉంటే)
- మరి ఏవైనా ప్రత్యేక క్లాజులు
- రైడర్స్ వివరాలు
- మినహాయింపులు
- దావాలు

పాలసీ పత్రంలో సందిగ్ధతలను తొలగించుకునేందుకు బీమాదారులు (ఇన్సూరర్స్), పాలసీదారుడు పూర్తిచేసిన ప్రతిపాదన పత్రం కాపీ ప్రింట్‌ను కూడా పాలసీతో పాటు జత చేస్తారు.

బీమాదారులు పాలసీ పత్రంపై సంతకం చేశారని ప్రామాణిక సంతకం రూఢి చేస్తుంది. బీమా కంపెనీకి చెందిన అధీకృత అధికారులు ప్రామాణిక సంతకం చేయవచ్చు.

నియమ నిబంధనలు ఈ క్రిందివాటిని సూచిస్తాయి :

- ప్రీమియం చెల్లింపునకు అనుగ్రహదినములు (Days of Grace)
- ప్రీమియం చెల్లించకపోతే ఎదురయ్యే పరిణామాలు
- రుణాల లభ్యత.

పాలసీని ఎలా అప్లై చేయాల్సి, దానిని ఎలా సరెండర్ చేయాలి లేదా చెల్లింపుగా ఎలా మార్చాలి (వీటి గురించి మనం సెక్షన్ హెచ్‌లో తెలుసుకుందాం) మరియు క్లెయిమ్‌ను ఎలా చేసుకోవాలి అనే విషయాలపై సమాచారం కూడా ఈ సెక్షన్‌లో ఉంటుంది. పాలసీలో ఒకవేళ మినహాయింపులు ఉంటే వాటి గురించి కూడా ఈ సెక్షన్‌లో సవివరంగా ఉంటుంది.

పాలసీలోని కొంత రిస్క్ ని భరించడంలేదని చెప్పే ప్రకటన మినహాయింపు. బీమా నుండి మినహాయించిన అంశం కారణంగా రిస్క్ సంభవిస్తే బీమా చేసిన వ్యక్తికి ఆ సొమ్మును బీమా కంపెనీ చెల్లించదు. అన్ని జీవిత బీమా పాలసీల్లో (వేరే బీమా కంపెనీ జారీ చేసిన పాలసీలు అయినప్పటికీ) ఉండే సాధారణ విషయమే మినహాయింపు. బీమా పాలసీ తీసుకున్న ఏడాదిలోగా బీమా చేసిన వ్యక్తి ఆత్మహత్యకు పాల్పడితే ఆ సొమ్మును బీమా కంపెనీ చెల్లించకపోవడమనేది ఇటువంటి మినహాయింపు కిందకు వచ్చే ఉదాహరణ. బీమా చేసే వ్యక్తికి ఉండే రిస్క్ ఆధారంగా ఇతర మినహాయింపులను అండర్వైటర్ పాలసీలో ఉంచే అవకాశం ఉంది. ఉదాహరణకు, ట్రెక్కింగ్, వాటర్ రాఫ్టింగ్ లేదా ఇతర జలక్రీడల వంటి సాహసకృత్యాల వల్ల సంభవించే మరణాలను, పాలసీ నుండి మినహాయించాలని అండర్వైటర్ నిర్ణయించే అవకాశం ఉంది. అండర్వైటర్ కొన్నిసార్లు సవరించిన షరతులపై రిస్క్ ని ఎందుకు అంగీకరిస్తాడో మనం చాప్టర్ 4లో తెలుసుకుందాం.

జీవిత బీమా పాలసీలోని నియమ నిబంధనల్లో మార్పు చేసే నిమిత్తం తెల్ల కాగితంపై ఎండార్స్ మెంట్ చేసి వాటిని వాస్తవ పాలసీ పత్రానికి జత చేస్తారు. ఎండార్స్ మెంట్ ద్వారా జీవిత బీమా పాలసీని తేలికగా సవరించవచ్చు. పాలసీలో ఎండార్స్ మెంట్ ఒక భాగమై ఉంటుంది.

పాలసీ సమాచార ప్రకటన

ప్రతి పాలసీతో పాలసీ సమాచార ప్రకటన జారీ చేయడం ఐఆర్డీఏ ఆవశ్యకతల్లో ఒకటి. ఈ పాలసీ సమాచార ప్రకటనలో ఈ కింద పేర్కొన్న అంశాలు ఉండాలి:

- ప్రీమియం చెల్లింపు విధానానికి అందుబాటులో ఉన్న మార్గం మరియు కాలవ్యవధి
- పాలసీకి సంబంధించిన సేవ లేదా ఎంక్వయిరీ కోసం ఏ వ్యక్తిని లేదా ఏ ఆఫీసును సంప్రదించాలో చెప్పే వివరాలు
- పాలసీ దారుని యొక్క మరియు నామినీ యొక్క చిరునామా మార్పు గురించి బీమా కంపెనీకి తెలియజేయాల్సిన ఆవశ్యకత
- సమస్య లేదా ఫిర్యాదు చేయాల్సి వచ్చినప్పుడు ఏం చేయాలి
- బీమా అంబుడ్స్ మన్ ఉన్న చోటు గురించిన సమాచారం.

ఒకసారి ప్రతిపాదనను బీమా కంపెనీ ఆమోదించడంతోపాటు మొదటి ప్రీమియం రశీదు, పాలసీని ప్రపోజర్ కు పంపిస్తే ప్రపోజర్ బీమా పరిధిలోకి వచ్చినట్లే. ఇక అప్పటి నుంచి మనం వారిని ప్రపోజర్స్ గా పిలవకూడదు ` వారు ఇప్పుడు పాలసీదారులు ` బీమా పాలసీలు తీసుకున్న ప్రజలు.

G5 ఎండార్స్ మెంట్స్, నోటీసులు మరియు వివరణ పత్రం (ప్రాస్పెక్టస్)

ఉదాహరణ

కుమార్ తో చర్చల్లో భాగంగా...కాంట్రాక్టులో ప్రీమియం చెల్లింపు విధానం మరియు కాలవ్యవధి మొదలైన వాటిలో ఏవైనా మార్పులు చేసుకునేందుకు బీమా కంపెనీ అంగీకరిస్తుండా అంటూ నితీష్ శర్మ అడిగాడు. ఒకవేళ అందుకు వీలైతే ఎలా అని ప్రశ్నించాడు.

అప్పుడు కుమార్ నితీష్ కు ఎండార్స్ మెంట్స్, నోటీసులు, ప్రాస్పెక్టస్ వంటి ఇతర పత్రాల గురించి క్షుణ్ణంగా తెలిపాడు.

G5 A ఎండార్స్ మెంట్స్

పాలసీ కాలవ్యవధిలోగా వాస్తవ పాలసీలో మార్పుచేర్పులకు బీమా కంపెనీ అంగీకరిస్తుంది. ఎండార్స్ మెంట్ల సాయంతో బీమా మొత్తం, పాలసీ ప్రీమియం చెల్లింపు పద్ధతి, చెల్లించే కాలవ్యవధి, నామినేషన్, అసైన్ మెంట్ మొదలైన వాటిలో మార్పులు చేసుకోవచ్చు.

ఎండార్స్ మెంట్ ను ఖాళీ కాగితంపై రాసుకొని దాన్ని పాలసీ పత్రానికి జత చేసుకోవచ్చు. ఇది పాలసీలో మార్పులను సూచిస్తుంది.

పాలసీదారుడు నామినీని మార్చాలనుకునే సందర్భాల్లో పాలసీ వెనక వైపు ఎండార్స్ మెంట్ చేయవచ్చు. అలాగే అసైన్ మెంట్స్ ను కూడా పాలసీ వెనక వైపు చేయవచ్చు. (నామినేషన్ మరియు అసైన్ మెంట్ కు సంబంధించిన మరిన్ని వివరాలు సెక్షన్లు H4 A మరియు H4 B లో చర్చిద్దాం).

G5 B నోటీసులు

పాలసీ వ్యవధిలో బీమా కంపెనీ పాలసీదారులకు నోటీసులు జారీ చేస్తుంది. అవి:

- ప్రీమియం చెల్లింపు బకాయిని పాలసీదారులకు గుర్తుచేసేందుకు నోటీసులు, బోనస్ నోటీసులు

- ప్రీమియం డిఫాల్ట్ లు మరియు పాలసీ కాలం చెల్లడంపై నోటీసులు
- పాలసీ పునరుద్ధరణకు నోటీసులు
- సర్వైవల్ టెనిఫిట్/మెట్యూరిటీ టెనిఫిట్ వంటి బాకీపడిన ప్రయోజనాల నోటీసులు
- యూనిట్ ఆధారిత పాలసీల వార్షిక నివేదిక మొదలైనవి

ఈ నోటీసులన్నింటినీ కేవలం సమాచారం కోసం మరియు పాలసీదారుడికి ప్రీమియం బాకీ తేదీ, ప్రయోజనాల చెల్లింపులు, పాలసీ పరిస్థితి తదితర వివరాలను గుర్తుచేయడం కోసమే బీమా కంపెనీ జారీ చేస్తుందని గుర్తుంచుకోవాలి.

G5 C ప్రాస్పెక్టస్

సెక్షన్ F1లో చెప్పినట్లుగా ప్రాస్పెక్టస్ను బీమా కంపెనీలు ప్రజల్లో తమ పథకాలపై ఉత్సుకత కల్పించేందుకు మరియు సమాచారాన్ని అందించేందుకు ఉపయోగిస్తుంటాయి. 2002 అక్టోబర్లో సవరించిన ఐఆర్డీఏ (పాలసీదారుల ప్రయోజనాల పరిరక్షణ) నియంత్రణల ప్రకారం బీమా కంపెనీ జారీ చేసే ప్రాస్పెక్టస్, ప్రతి బీమా పథకంపై ఈ క్రింది అంశాలను స్పష్టంగా పేర్కొనాలి:

- పాలసీలో అందే ప్రయోజనాల పరిధి
- పరిస్థితులు
- ఏమైనా వారంటీలు
- నియమ నిబంధనలు
- ఎంటైటిల్మెంట్స్ / అర్హతలు
- మినహాయింపులు మరియు
- బోనస్లో పాల్గొనే హక్కు.

ఒకవేళ బోనస్లో పాల్గొనే హక్కు పాలసీ మొదలైన తర్వాత కొంతకాలం వాయిదా పడితే ఆ విషయాన్ని ప్రత్యేకంగా పేర్కొనాలి. హామీ ఇచ్చే ప్రయోజనాలు, హామీ ఇవ్వని ప్రయోజనాలు ఏమిటో స్పష్టంగా ప్రకటించబడాలి. హామీలేని

ప్రయోజనాలు గతంలో ఉన్నట్లుగా భవిష్యత్తులో ఉండకపోవచ్చని, మారే అవకాశం ఉందని ప్రాస్పెక్టస్ లో స్పష్టంగా తెలియజేయాలి.

G6 క్లెయిమ్ చేసే సమయంలో అవసరమైన పత్రాలు

బీమా నష్టం సంభవించినప్పుడు క్లెయిమ్ చేసుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడితే క్లెయిమెంట్ నుండి చాలా పత్రాలను బీమా కంపెనీ తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఉదాహరణకు, జీవిత బీమాకైతే మరణం సంభవించిందని నిరూపించే డెత్ సర్టిఫికేట్ ను బీమా కంపెనీ కోరుతుంది. క్లెయిమ్ సమయంలో అవసరమయ్యే పత్రాల గురించి మనం చాప్టర్ 11లో, క్లెయిమ్ల అంశం చర్చించేటప్పుడు తెలుసుకుందాం.

అవగాహన పెంచుకునేందుకు చేయాల్సిన పని

ఏదైనా బీమా కంపెనీ నుండి ప్రతిపాదన పత్రం తీసుకోండి. పత్రాన్ని విశ్లేషించి అందులో కోరిన సమాచారం కోసం ఒక జాబితాను తయారు చేయండి.

బీమాకు సంబంధించిన కీలక పత్రాల్లో ప్రత్యేక అర్థం ఉండే ఎన్నో పదాలు ఉంటాయి. బీమా పాలసీ ఎలా పనిచేస్తుందో తెలుసుకోవాలంటే ఈ పదాలు ఏమిటో తెలుసుకోవాల్సిన అవసరముంది. అందువల్ల మనం కొన్ని కీలక పదాల గురించి వచ్చే సెక్షన్ లో తెలుసుకుందాం.

H కీలక బీమా పదాలు

గత సెక్షన్ లో మనం కొన్ని ప్రత్యేక బీమా పదాలను ఉపయోగించాం. ఈ సెక్షన్ లో వాటితోపాటు ఇతర పదాలను వివరిద్దాం. కీలక పదాలను మరింత బాగా అర్థం చేసుకునేందుకు విభాగాల వారిగా విభజిద్దాం. ఆ విభాగాలు ఏమిటంటే:

పాలసీ కొనసాగింపునకు సంబంధించిన పదాలు: ఉదాహరణకు కాలం చెల్లు, చెల్లింపు విలువ మరియు సరెండర్ విలువ. పునరుద్ధరణ మరియు పునస్సృష్టి (Reinstatement) గురించి మనం ఈ సందర్భంగా పరిశీలిద్దాం.

పాలసీ సొమ్ము తీసుకునే వారికి సంబంధించిన పదాలు: నామినేషన్ మరియు అసైన్ మెంట్

పాలసీపై రుణం తీసుకోవడానికి సంబంధించిన పదాలు: రుణం మరియు ముందస్తు మూసివేత (Foreclosure)/ అవధిక్రమం

H1 కాలం చెల్లు, చెల్లింపు విలువ మరియు సరెండర్ విలువ

బీమా చేసిన వ్యక్తి ప్రీమియం చెల్లింపులు చేయలేకపోతే ఏం జరుగుతుందో ఈ మూడు పదాలు వివరిస్తాయి. ఏదైనా పాలసీ నిర్వహణలో అవి ఎలా పనిచేస్తాయో పాలసీ నియమ నిబంధనల్లో వివరణ ఉంటుంది.

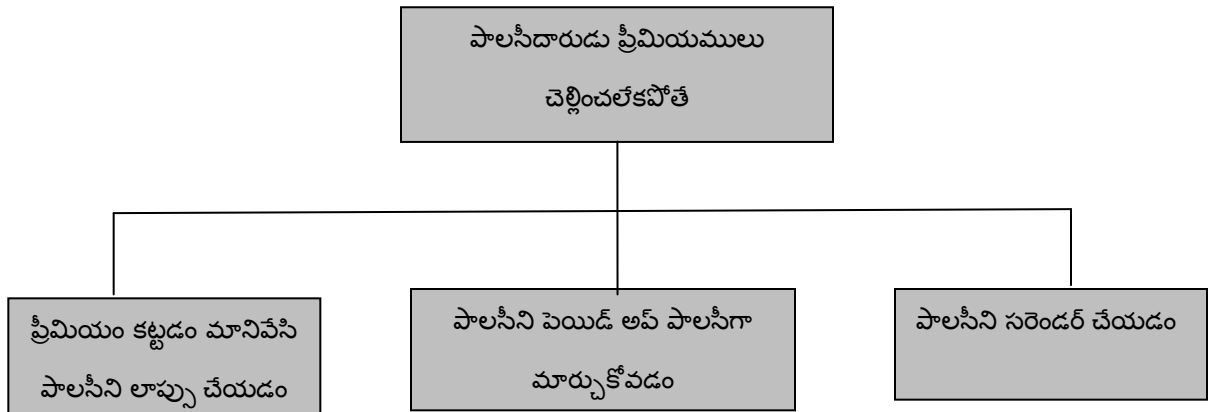
ఉదాహరణ

బీమా కంపెనీ నుండి నితీష్ శర్మ మొదటి ప్రీమియం చెల్లింపు రశీదు అందుకోగానే అతని ప్రతిపాదనను ఆమోదించినట్లు హామీ లభించింది. ఈ పెట్టుబడి గురించి అతను తన భార్యకు చెబుతాడు. నితీష్ నిర్ణయంపై సుమేధకు అనుమానం కలిగి భవిష్యత్తులో ప్రీమియం చెల్లింపులను పరిస్థితి ఏర్పడితే ఏం జరుగుతుందని ప్రశ్నిస్తుంది. అతను పెట్టుబడి పెట్టిన సొమ్ము వెనక్కి తిరిగి వస్తుందా?

ఆమెకు ఎలా సమాధానం చెప్పాలో నితీష్ వద్ద సమాధానం లేదు. దీంతో అతను మళ్ళీ కుమార్‌ను సంప్రదించి ఈ ప్రశ్నను లేవనెత్తాడు. కుమార్ అప్పుడు ఈ అంశాన్ని వివరిస్తూ ఒకవేళ నితీష్ కనుక ప్రీమియం చెల్లించకపోతే పాలసీకి కాలంచెల్లుతుందని చెబుతాడు. ఒకవేళ ఇదే జరిగితే నితీష్ తన పాలసీని పెయిడ్ అప్‌గా చేయాలని బీమా కంపెనీ కోరవచ్చు. అలాగే పాలసీని ఉపసంహరించడం ద్వారా నితీష్ తనకుతానుగా పాలసీని రద్దు చేసుకోవచ్చని కూడా కుమార్ చెబుతాడు. ఈ పరిస్థితులలో బీమా కంపెనీ నియమ నిబంధనలకు లోబడి ఉపసంహరణ విలువ చెల్లిస్తుంది.

కుమార్ చెబుతున్న పదాలు (కాలంచెల్లు, పెయిడ్ అప్ ఉపసంహరణ విలువ) నితీష్ శర్మను గందరగోళ పరిచాయి. దీంతో వీటి గురించి మరింత వివరంగా చెప్పాలని కుమార్‌ను కోరాడు.. అప్పుడు మిస్టర్ కుమార్ పాలసీకి సంబంధించిన పదాలను చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు.

ప్రీమియం చెల్లింపులు చేయలేకపోతే పాలసీదారుడికి మూడు రకాల మార్గాలున్నాయి. అవి:

H1 A కాలంచెల్లుట / లాప్స్

బీమా కంపెనీతో కుదుర్చుకున్న ఒప్పందంలో భాగంగా పాలసీదారుడు క్రమం తప్పకుండా ప్రీమియములు చెల్లించాలి. ప్రీమియములు చెల్లించేందుకు నిర్దారిత తేదీ తర్వాత నుంచి కొన్ని రోజులను అనుగ్రహ దినాలుగా (Days of Grace) బీమా కంపెనీలు అనుమతిస్తాయి. ఒకవేళ అనుగ్రహ దినాల్లో కూడా ప్రీమియం చెల్లించకపోతే దాన్ని డిఫాల్ట్ గా పరిగణిస్తారు.

ప్రీమియం చెల్లింపు డిఫాల్ట్ అయితే కాంట్రాక్టును రద్దు చేసే హక్కు బీమా కంపెనీకి ఉంటుంది. దీన్నే ల్యాప్స్(కాలం చెల్లడం)గా పిలుస్తారు. పాలసీ కాలంచెల్లిన తర్వాత ఎటువంటి క్లెయిమ్లు చేయడానికి వీల్లేదు. పాలసీపై చెల్లించిన అన్ని ప్రీమియాలు జప్తు అవుతాయి.

అవగాహన పెంచుకునేందుకు గుర్తుంచుకోవాల్సిన విషయం :

వార్షిక, అరు నెలలు, త్రైమాసిక ప్రీమియం చెల్లింపులకైతే 30 రోజులకు తక్కువ కాకుండా మరియు నెలసరి ప్రీమియం చెల్లింపులకు 15 రోజులు ఉంటాయి. కొన్ని బీమా కంపెనీలు నెలసరి ప్రీమియం చెల్లింపులపై కూడా 30 రోజుల అనుగ్రహ దినాలను అనుమతిస్తున్నాయి.

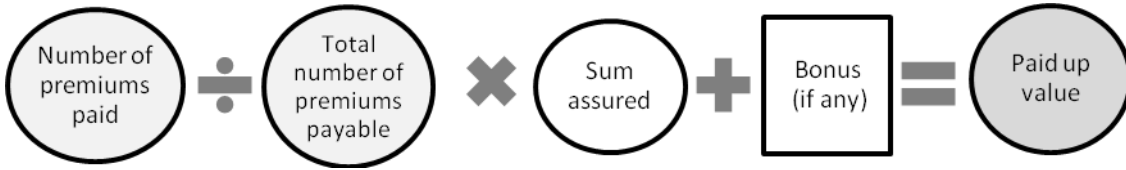
ఆచరణలో చూస్తే, పాలసీ కాలం చెల్లాల బీమా కంపెనీ అన్ని ప్రీమియములను స్వంతం చేసుకునేందుకు బీమా చట్టం ఒప్పుకోదు. ఎందుకంటే, ప్రతి పాలసీపై ఈ క్రింది రెండు కారణాల మూలంగా రిజర్వ్ ఉంటుంది:

- తొలినాళ్లలో ప్రీమియములు వాస్తవంగా చెల్లించవలసిన ప్రీమియం కంటే కొంచెం ఎక్కువగా ఉంటాయి - (లెవెల్ ప్రీమియములు)
- ప్రీమియంలో ఉండే పొదుపు అంశం.

ఈ రిజర్వును పోగొట్టుకోవలసి వస్తే అది పాలసీదారుడిపట్ల అన్యాయమౌతుంది. ప్రీమియం డిఫాల్ట్ అయిన పక్షంలో వివిధ పాలసీ నిబంధనలు పాలసీదారులకు రక్షణ కల్పిస్తాయి. వీటిని జప్తు చేయడం కుదరని నిబంధనలు (Non Forfeiture Regulations) అంటారు. తగినన్ని ప్రీమియములు ఉంటే ఆ పాలసీని పెయిడ్ అప్ గా మార్చవచ్చు. అయితే ఇందులో పొదుపు అంశం ముడిపడి ఉంది. పాలసీదారుడు ఈ పొదుపు సొమ్మును కోరుతున్నా, కాంట్రాక్టు స్వభావరీత్యా ఇవి ముందుగా చెల్లించిన ప్రీమియములు సంఖ్య ఆధారంగా వాటంతటవే పెయిడ్ అప్ గా మారతాయి.

H1 B చెల్లింపు విలువ (పెయిడ్ అప్ విలువ)

పాలసీదారుడు ఒకవేళ విలువ కలిగిన పాలసీపై (ఉదాహరణకు ఎండ్మెంట్ లేదా పొదుపు పథకం) ప్రీమియం చెల్లించలేక దానికి కాలంచెల్లీతే అప్పుడు బీమా కంపెనీ పూర్తి సొమ్ము చెల్లించాల్సిన అవసరంలేదు. అయితే చెల్లింపు పాలసీలో బీమా మొత్తాన్ని, ముందుగా చెల్లించిన ప్రీమియములు మొత్తం ఆధారంగా తగ్గిస్తారు. ఈ విలువను లెక్కించేందుకు ఉన్న సూత్రం:

చెల్లించిన ప్రీమియముల సంఖ్యను మొత్తం చెల్లించాల్సిన ప్రీమియముల సంఖ్యతో భాగించాలి. ఆ జవాబును బీమా మొత్తంతో గుణించి, ఆ పాలసీ కి ఒకవేళ బోనస్ ఏదైనా ఉంటే అది కూడా కలపాలి.. అప్పుడు వచ్చే విలువను చెల్లింపు విలువ అంటారు.

చెల్లింపు విలువ: కొంత కనీస మొత్తం ఉంటేనే ఇస్తామని బీమా కంపెనీలు చెబుతుంటాయి. కనీస మొత్తంకన్నా చెల్లింపు విలువ తక్కువగా ఉంటే ఈ జప్తు చేయడం కుదరని ప్రయోజనం వర్తించక, పాలసీకి కాలం చెల్లుతుంది. అయితే పాలసీదారుడు ఉపసంహరణ విలువను (దీని గురించి మనం సెక్షన్ H1 C లో చర్చించుకుందాం) అందుకోవచ్చు.

సాధారణంగా బీమా కంపెనీలు పాలసీదారుడికి, సాధారణ పాలసీని చెల్లింపు పాలసీగా మార్చుకునే హక్కు కల్పిస్తాయి. అయితే ఇందుకు పాలసీదారుడు అప్పటికి కనీసం మూడేళ్లపాటు ప్రీమియములు చెల్లించి ఉండాలి. ఈ గడువు తర్వాత పాలసీదారుడు మిగిలిన ప్రీమియములు చెల్లించలేకపోతే చెల్లింపు ఐచ్ఛికం (paid up option) కింద ఈ పాలసీ రద్దుకాదు. అందుకు బదులుగా చెల్లించిన ప్రీమియముల సంఖ్య ఆధారంగా బీమా మొత్తం తక్కువవుతుంది. ఒకవేళ బీమా మొత్తంపై ఇతర ప్రయోజనాలు చెల్లించాల్సి వస్తే, అవి తగ్గించిన బీమా మొత్తానికి పరిమితమవుతాయి. దీన్ని చెల్లింపు విలువ అంటారు.

లాభంతో కూడిన పాలసీ చెల్లింపు పాలసీగా మారితే బోనస్ల సంగతి ఏమిటి?

లాభంతో కూడిన పాలసీ చెల్లింపు విలువను లెక్కించేటప్పుడు అప్పటి వరకు ప్రకటించిన బోనస్‌లో ఎటువంటి మార్పు ఉండదు. కేవలం చెల్లించిన ప్రీమియములు ఆధారంగా బీమా మొత్తం తగ్గుతుంది. చెల్లింపు విలువను లెక్కించేందుకు ఈ తగ్గించిన బీమా మొత్తానికి చెల్లించాల్సిన బోనస్‌ను కలుపుతారు. అయితే చెల్లింపు పాలసీలో తదుపరి బోనస్‌లు అందుకోవడం కుదరదు.

ఉదాహరణ

రాకేప్‌సింగ్‌కు బీమా పాలసీ ఉంది. పాలసీ వివరాలు ఇవి:

పాలసీ వ్యవధి : 20 ఏళ్లు

పాలసీ ప్రారంభ తేదీ : 4 జూన్ 2001

బీమా చేసిన మొత్తం: రూ. 5,00,000

ప్రీమియం చెల్లింపు విధానం : వార్షిక

చివరి ప్రీమియం చెల్లించిన తేదీ: 4 జూన్ 2008

చెల్లించిన ప్రీమియములు సంఖ్య: 8

మొత్తం కట్టవలసిన ప్రీమియములు: 20

బోనస్ సొమ్ము: రూ. 50,000

పైన చూసిన వివరాలలో రాకేప్ సింగ్ ఎనిమిదో ఏడాది తర్వాత ప్రీమియం చెల్లింపులు ఆపేశాడు. అందువల్ల పాలసీ పూర్తిగా రద్దు కాదు. అందుకు బదులుగా బీమా మొత్తాన్ని చెల్లించిన ప్రీమియముల ఆధారంగా తగ్గిస్తారు.

చెల్లింపు విలువ (చెల్లించిన ప్రీమియములు సంఖ్య/మొత్తం చెల్లించాల్సిన ప్రీమియముల సంఖ్య) x బీమా మొత్తం + బోనస్

$$= (8/20) \times \text{రూ. } 5,00,000 + \text{రూ. } 50,000$$

$$= \text{రూ. } 2,00,000 + \text{రూ. } 50,000$$

= రూ. 2,50,000

అంటే, పాలసీ చెల్లింపు విలువ రూ. 2,50,000 అన్నమాట.

H1 C ఉపసంహరణ విలువ (సరెండర్ వేల్యూ)

మనం ఇంతకుముందు చెప్పుకున్నట్లుగా పాలసీదారుడు ఒకవేళ భవిష్యత్తు ప్రీమియములు చెల్లించే పరిస్థితిలో లేకపోతే పాలసీ క్లెయిమ్ అయ్యే లోగా లేదా గడువు పూర్తయ్యేలోగా దాన్ని ఉపసంహరించుకోవచ్చు. ఇందుకు ప్రతిఫలంగా ఉపసంహరణ విలువ పొందవచ్చు. అయితే ఈ పాలసీకి తప్పనిసరిగా ఎంతో కొంత విలువ ఉండాలి. ఉదాహరణకు, ఎండోమెంట్ లేదా పొదుపు బీమా పథకం వంటిది. పాలసీ ఉపసంహరణ అనేది కాంట్రాక్టును స్వచ్ఛందంగా రద్దు చేసుకోవడం అన్నమాట. ఒక పాలసీని రద్దు చేసుకోవడానికి బీమా కంపెనీలు మూడు నుంచి ఏడు సంవత్సరాల కనీస వ్యవధిని నిర్ణయిస్తున్నాయి. ఉపసంహరణ విలువ లేదా నగదు విలువ అనేది పాలసీ ఉపసంహరణ చేసిన తర్వాత బీమా కంపెనీ చెల్లించాల్సిన మొత్తం. సాధారణంగా చెల్లించిన ప్రీమియములలో గాని లేదా చెల్లింపు విలువలోగాని కొంత శాతాన్ని ఉపసంహరణ విలువ గా ఇస్తారు.

చెల్లించిన ప్రీమియముల మొత్తం ఆధారంగా ఉపసంహరణ విలువను లెక్కిస్తారు. అందువల్ల పాలసీవ్యవధి తక్కువగా ఉంటే ఉపసంహరణ విలువ కూడా తక్కువగా ఉంటుంది.

25 సంవత్సరాల కాలవ్యవధిగల పాలసీని ఐదేళ్ల తర్వాత ఉపసంహరిస్తే పదేళ్ల తర్వాత ఉపసంహరించినప్పుడు అందే విలువకన్నా తక్కువ మొత్తం అందుతుంది. చెల్లించిన ప్రీమియాలపై ఉపసంహరణ విలువ ఆధారపడినందున పదేళ్ల తర్వాత ఉపసంహరించే పాలసీలపై అధిక ఉపసంహరణ విలువ లభిస్తుంది.

స్వల్పకాలిక పాలసీ, దీర్ఘకాలిక పాలసీని ఒకే సమయంలో ఉపసంహరిస్తే స్వల్పకాలిక పాలసీకన్నా దీర్ఘకాలిక పాలసీలో ఉపసంహరణ విలువ తక్కువగా ఉంటుంది.

ఏ మరియు బీ అనే పాలసీలను పరిశీలించండి. పాలసీ 'ఏ' కాలవ్యవధి 15 ఏళ్లు. పాలసీ 'బీ' కాలవ్యవధి 20 ఏళ్లు. ఒకే రకమైన ప్రీమియములు చెల్లించే ఈ రెండు పాలసీలను పదేళ్ల తర్వాత ఉపసంహరించారు. అప్పుడు బీ పాలసీకన్నా ఏ పాలసీకి ఉపసంహరణ విలువ ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే పాలసీ 'ఏ' లోని ప్రీమియములు మూడింట రెండొంతులు పూర్తి కావడమే అందుకు కారణం. అదే 'బీ' పాలసీలో అయితే అప్పటికి కేవలం సగం ప్రీమియములు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి.

పాలసీ ప్రారంభ తేదీ నుంచి దాని ఉపసంహరణ తేదీ వరకూ ఉండే వ్యవధిని పాలసీలో జరిగిన కాలవ్యవధిగా పరిగణిస్తారు. అంటే,

ఉదాహరణకు, ఒకవేళ పాలసీ లో జరిగిన ఉపసంహరణ తేదీ 2011 ఫిబ్రవరి 14గా ఉండి పాలసీ ప్రారంభ తేదీ 2001 జనవరి 7గా ఉంటే అప్పుడు పాలసీ కాలవ్యవధి పదేళ్లు అన్నమాట (పది సంవత్సరాల ఒక నెల ఏడు రోజులు)

అప్పుడు పాలసీదారుడు కేవలం ఐదు సంవత్సరాల ప్రీమియం మాత్రమే చెల్లించి ఉంటాడు. కానీ ఉపసంహరణ కాలాన్ని ఐదేళ్లకు కాకుండా పదేళ్లకు తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది.

బీమా కంపెనీలు తమ ప్రాస్పెక్టస్ లేదా పాలసీ పత్రంలో కనీస ఉపసంహరణ విలువ హామీని తెలియజేయాలని బీమా చట్టం చెబుతోంది. అయితే బీమా కంపెనీలు చెల్లించే వాస్తవ ఉపసంహరణ విలువ హామీ ఉపసంహరణ విలువకన్నా అధికంగా ఉంటుంది.

H2 పునరుద్ధరణ (రివైవల్) :

ఉదాహరణ

బీమా పాలసీని రద్దు చేసుకోవద్దని నితీష్ శర్మకు కుమార్ సూచిస్తాడు. ఇందుకు రెండు కారణాలు ఉన్నాయి. బీమా రక్షణ రద్దయితే, నితీష్ జీవితం ఊహించని పరిణామాలకు లోనయితే అతని జీవితంపై బీమా రక్షణ ఉండదు. అలాగే ఒకవేళ వయసు పెరిగాక నితీష్ మరో బీమా పాలసీ తీసుకుంటే అతను అధిక ప్రీమియం చెల్లించాల్సి వస్తుంది.

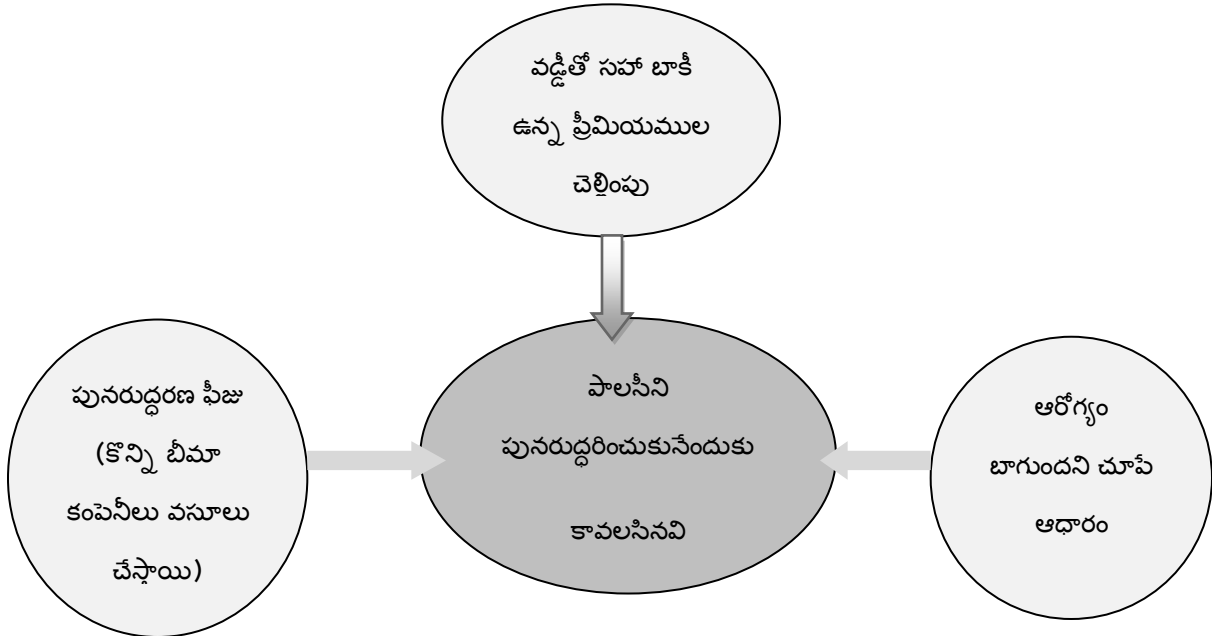
ఒకవేళ నితీష్ కుమార్ ప్రీమియములు చెల్లించలేక పాలసీకి కాలం చెల్లితే అప్పుడు కూడా పాలసీని పునరుద్ధరించుకునేందుకు బీమా కంపెనీ అవకాశం ఇస్తుందని కుమార్ అతనికి చెప్పాడు. అయితే అప్పుడు ఆ పునరుద్ధరించిన పాలసీని యథాతథంగా లేదా కొన్ని సవరణలతో అదే కాలానికి బీమా కంపెనీ జారీ చేయవచ్చు.

ఒక పాలసీ కాలం చెల్లితే అది అటు బీమాదారుడికి గాని, బీమా కంపెనీకి గాని ఎటువంటి ప్రయోజనం చేకూర్చదు. దీనివలన పాలసీదారుడు బీమా రక్షణ కోల్పోవడంతోపాటు హఠాత్పరిణామాల నుండి రక్షణ పొందే అవకాశాన్ని

కోల్పోతాడు. అలాగే బీమా కంపెనీ కూడా నష్టపోతుంది. డెత్ క్లెయిమ్లను మినహాయిస్తే పాలసీలు నిర్ణీత కాలవ్యవధి వరకూ పూర్తిగా కొనసాగుతాయన్న భావనపై, లెవెల్ ప్రీమియం ఆధారపడి ఉంటుంది. పాలసీ మొదలయ్యే సమయంలో ఏర్పడిన ఖర్చులు అధికంగా ఉంటాయి. వీటిని బీమా కంపెనీ రాబట్టుకోవాలంటే పాలసీలు కొనసాగితేనే అది సాధ్యమవుతుంది. సాధారణంగా అనారోగ్యంతో ఉన్న ప్రజలు తమ పాలసీలను కొనసాగించే అవకాశం ఉంది. అదే సమయంలో పూర్తి ఆరోగ్యంతో ఉన్నవారు పాలసీని ఉపసంహరించడం లేదా కాలంచెల్లినదిగా వదిలివేసే అవకాశం ఉంది. ఇది ప్రతికూలమైన ఎంపికకు దారితీస్తుంది. దీనివలన బీమా కంపెనీ, పాలసీ ప్రారంభంలో ఊహించినట్లు కాక, నష్టాన్ని భరించ వలసి ఉంటుంది.

పాలసీ కాలంచెల్లడం ఇరు పార్టీలకు నష్టం కలిగిస్తుంది కాబట్టి బీమా కంపెనీలు తిరిగి పూర్తిస్థాయిలో పట్టా అమలుకు దోహదపడేలా చూస్తాయి. ఈ ప్రక్రియను పునరుద్ధరణ అంటారు. కాలం చెల్లిన పాలసీని పునరుద్ధరించుకునే అవకాశాన్ని బీమా కంపెనీలు పాలసీదారులకు అందిస్తాయి. పునరుద్ధరణకు వివిధ బీమా కంపెనీలు వివిధ రకాలైన పథకాలు అందిస్తున్నాయి. కాలం చెల్లిన పాలసీలను పాలసీదారులు సులభ పద్ధతుల్లో పునరుద్ధరించుకునేలా చేయడమే వీటన్నింటి ఉద్దేశం. ఇందుకు వాయిదాల పునరుద్ధరణ మరియు రుణ సదుపాయంతో కూడిన పునరుద్ధరణ పథకాల రూపంలో కూడా అవకాశం కల్పిస్తున్నాయి.

సాధారణంగా పాలసీని పునరుద్ధరించాలంటే ఈ కింది చర్యలు అవసరం:

పాలసీ ఒకవేళ ఐదుసంవత్సరాలకు మించి కాలం చెల్లితే దాన్ని పునరుద్ధరించేందుకు కొన్ని బీమా కంపెనీలు అంగీకరించవు. పాలసీని పునరుద్ధరించేందుకు ఆరోగ్యంగా ఉన్నట్లు చూపే ఆధారం కావాలి. అయితే ఇది బీమా మొత్తం మరియు కాలం చెల్లిన వ్యవధిపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

H3 పునరుద్ధరణ (రెన్యూవల్)

పునరుద్ధరణ అంటే ఏమిటో మనం సెక్షన్ ఎఫ్7లో స్థూలంగా చూశాం. పాలసీ ప్రీమియంపై గడువు తీరాక/మరియు కాలం చెల్లిన తరువాత తిరిగి దాన్ని పొడిగించుకోవాలని కోరుతూ బీమా కంపెనీ పాలసీదారుడికి నోటీసు పంపుతుంది.

పాలసీని పునరుద్ధరించేందుకు నోటీసు పంపేటప్పుడు పాలసీదారుడి వల్ల ఎదురయే రిస్క్ ను బీమా కంపెనీ తాజాగా అంచనా వేస్తుంది. దీని ఆధారంగా వేరే నియమ నిబంధనల క్రింద పాలసీ జారీ చేయడమో లేదా అధిక ప్రీమియం పై పాలసీని అందిస్తామని చెప్పడమో చేస్తుంది. అలాగే మొదటిసారి పాలసీ తీసుకున్నప్పటి నుండి పాలసీదారుడి వివరాల్లో ఏమైనా మార్పులు ఉన్నాయో లేదో కూడా బీమా కంపెనీ పాలసీదారుడిని అడిగి తెలుసుకుంటుంది. అలా తెలుసుకున్న తర్వాత ఆ పాలసీని పునరుద్ధరించేందుకు ఏం చేయాలో ఆ నోటీసులో వివరిస్తుంది.

అప్పుడు ఈ ప్రతిపాదనను ఆమోదించడమో లేదా తిరస్కరించడమో పాలసీదారుడి నిర్ణయంపైనే ఆధారపడి ఉంటుంది. పాలసీదారుడు ఆ ప్రతిపాదనకు ఒప్పుకుంటే అప్పుడు క్రొత్త పాలసీ మొదలవుతుంది. ఒకవేళ ఆ ప్రతిపాదనను తిరస్కరిస్తే బీమా అక్కడితో రద్దవుతుంది.

H4 నామినేషన్ మరియు అసైన్మెంట్

ఉదాహరణ

నితీష్ శర్మ తన బీమా పథకం కింద లభించే లక్షణాలు మరియు ప్రయోజనాల కోసం అవగాహన పెంచుకుందామనుకుంటున్నాడు. అప్పుడు అతనికి అర్థంకాని కొన్ని ఇతర పదాలు ఎదురయ్యాయి. సాయం కోసం అతను ఏజెంట్ కుమార్ను సంప్రదించాడు.

ప్రతిపాదన పత్రాన్ని నింపే సమయంలో నామినేషన్ను అతను ఎందుకు గట్టిగా కోరాడో తెలుసుకోవాలనుకున్నాడు. అదే సమయంలో 'అసైన్మెంట్ అంటే ఏమిటి, దాన్ని ఎలా పూర్తిచేస్తారు?' అని కుమార్ను అడిగాడు.

H4 A నామినేషన్

నామినేషన్ అంటే...పాలసీదారుడు తన మరణం తర్వాత బీమా మొత్తాన్ని తాను ప్రతిపాదిస్తున్న వ్యక్తి లేదా వ్యక్తులకు చెల్లించాలని బీమా కంపెనీని కోరడం. బీమాదారుడు ఒకరిని లేదా ఒకరికంటే ఎక్కువ మందిని నామినీలుగా పేర్కొనవచ్చు. నామినీలు బీమాదారుడి తరపున బీమా సొమ్మును అందుకొని దాన్ని పరిరక్షించే ట్రస్టీగా వ్యవహరించాలి. పాలసీ తీసుకునే సమయంలో లేదా ఆ తర్వాత కూడా నామినేషన్‌ను చేయవచ్చు. ఒకవేళ పాలసీలో బీమా పొందిన వ్యక్తి మరియు ప్రతిపాదించిన వ్యక్తి వేరు అయినచో ఆ ప్రతిపాదించిన వ్యక్తి(ప్రప్రోజర్) నామినేషన్ పై ప్రభావం చూపలేరు. బీమా చట్టం 1938లోని సెక్షన్ 39 ప్రకారం తమ స్వంత జీవితంపై పాలసీ ఉన్న వ్యక్తి మాత్రమే తన మరణం తర్వాత ఫలానా వ్యక్తి లేదా వ్యక్తులు బీమా సొమ్ము పొందేందుకు అర్హులని నామినేట్ చేయవచ్చు.

అవగాహన పెంపొందించుకోవాలిసిన అంశం

పరిపూర్ణ అసైన్‌మెంట్ (అబ్సొల్యూట్) అయితే (క్రింద ఉన్న సెక్షన్ హెచ్4బిలో చూడండి). నామినేషన్ అర్హత కోల్పోతుంది. బీమా పాలసీపై రుణానికై బీమా కంపెనీ పేరిట అసైన్‌మెంట్ జరిగినప్పుడు మాత్రం అంతకు ముందు చేసిన నామినేషన్ అమలులో ఉంటుంది.

నామినేషన్‌లోని ముఖ్య లక్షణాలు

పాలసీలో మరో ఎండార్స్ మెంట్ చేయడం ద్వారా నామినేషన్‌ను మార్చవచ్చు. ప్రతిపాదన పత్రంలో సరైన చోటు లేకపోతే ఖాళీ కాగితం చివరన పాలసీదారుడి సంతకంతో కూడిన నామినేషన్ పత్రమును పూర్తి చేసి దానిని పాలసీ పత్రానికి జత చేయవచ్చు. పాలసీ గడువులోగా బీమాదారుడు నామినేషన్‌లో మార్పులు లేదా రద్దు కూడా చేసుకోవచ్చు.

ఉమ్మడి జీవిత పాలసీలో సాధారణంగా నామినేషన్ అవసరంలేదు. ఈ పాలసీలో ఒక బీమాదారుడు మరణిస్తే బీమా సొమ్ము జీవించి ఉన్న మరో బీమాదారుడికి అందుతుంది. అయితే, ఉమ్మడిగా లేదా వేర్వేరుగా బీమా మొత్తంపై ఉమ్మడి పాలసీదారులు నామినేషన్ చేయవచ్చును. ఒకవేళ ఇద్దరు బీమాదారులు ఒకేసారి మరణిస్తే నామినీకి బీమా మొత్తం అందుతుంది.

పాలసీదారుడి మరణం సంభవిస్తే నామినీ హక్కు కేవలం ఆ బీమా సొమ్మును తీసుకునే వరకే పరిమితమవుతుంది. ఆ క్లెయిం మీద నామినీకి పూర్తిగా గాని, పాక్షికంగా గాని ఏ హక్కు ఉండదు.

నామినీ మైనర్ గా ఉన్న సందర్భాల్లో పాలసీదారుడు ఒక అప్పాయింటీని నియమించుకోవాల్సి ఉంటుంది. అప్పుడు పాలసీ పత్రంపై అప్పాయింటీ సంతకం చేయడం ద్వారా అప్పాయింటీగా పనిచేసేందుకు సంసిద్ధతను తెలియజేస్తారు. నామినీ మేజర్ అవగానే అప్పాయింటీ అతని హోదాను కోల్పోతాడు. పాలసీదారుడు ఎప్పుడైనా అప్పాయింటీని మార్చుకోవచ్చు. ఒకవేళ అప్పాయింటీ లేకుండా నామినీ మైనర్ గా ఉంటే డెత్ క్లెయిమ్ ను పాలసీదారుడి వారసులకు అందించాలి.

ఒకరికన్నా ఎక్కువ నామినీలు ఉన్న సందర్భాల్లో డెత్ క్లెయిమ్ వారి మధ్య ఉమ్మడిగా లేదా సర్వైవర్ లేదా సర్వైవర్లకు అందుతుంది. ఒక్కో నామినీకి ప్రత్యేక వాటా ఏమీ ఉండదు. నామినేషన్ ను వరుస నామినీల పేరిట కూడా చేయవచ్చు. ఉదాహరణకు: 'రేషీ గుప్తాకు చెల్లించండి లేకపోతే పల్లవ్ గుప్తాకు లేకపోతే మాధవ్ గుప్తాకు ఇవ్వండి'

పాలసీ ప్రారంభం తర్వాత చేసే నామినేషన్లు అమల్లోకి రావాలంటే బీమా కంపెనీలకు ఆ సమాచారం తెలియజేయాల్సి ఉంటుంది.

బీమాదారుడి మరణం తర్వాత, డెత్ క్లెయిమ్ ను అందుకునేలోపల నామినీ మరణం సంభవిస్తే అప్పుడు బీమా మొత్తం బీమాదారుడి సొత్తుగా అయి బీమాదారుడి వారసులకు అందుతుంది.

ఉదాహరణ

విశాల్ మెహతా ఓ సీనియర్ హెచ్ఆర్ ఎగ్జిక్యూటివ్. 28 సంవత్సరాలవయసులో అతను ఎండోమెంట్ పాలసీ తీసుకున్నాడు. పాలసీలో తన రెండేళ్ల కొడుకు మోహితీను నామినీగా పేర్కొన్నాడు. అయితే అప్పాయింటీవివరాలు మాత్రం పొందుపరచలేదు. అప్పాయింటీ చేత త్వరలో సంతకం చేయించుకుంటానని ఏజెంట్ కు విశాల్ హామీ ఇచ్చాడు. అయితే 35 ఏళ్ల వయసులో విశాల్ కారు ప్రమాదంలో మరణించాడు. వీలునామాలో విశాల్ తన తండ్రిని నామినీగా పేర్కొన్నాడు.

విశాల్ మరణం తర్వాత అతని భార్య మోహితీకు సహజ సంరక్షురాలిగా మారుతుంది. అయితే మరి ఆమె మోహితీ సహజ సంరక్షురాలిగా పాలసీ సొమ్మును పొందగలరా?

దీనికి జవాబు -- సాధ్యం కాదు. మైనర్ల సహజ లేదా నియమింపబడిన సంరక్షకులు పాలసీ సొమ్మును అందుకునేందుకు అర్హులు కాదు. ఒకవేళ విశాల్ తన భార్యను అప్పాయింటీగా నియమించి ఉంటే అప్పుడే ఆమె మోహిత తరపున బీమా సొమ్మును అందుకునేందుకు అర్హత కలిగి ఉండేవారు.

ఈ కేసులో పాలసీ సొమ్మును బీమా కంపెనీ విశాల్ తండ్రికి అందిస్తుంది.

H4 B అసైన్మెంట్

అసైన్మెంట్ అంటే...బీమా పాలసీలోని హక్కులు, అధికారాలు, ప్రయోజనాలు మరో వ్యక్తికి బదిలీ కావడం.

అస్సైనార్	అస్సైనీ
<ul style="list-style-type: none"> • బీమా పాలసీ లోని అధికారాలను మరియొక వ్యక్తికి లేదా సంస్థకు బదిలీ చేసే వ్యక్తిని అస్సైనార్ అంటారు. • అస్సైనార్ తాను అస్సైన్ చేసే పాలసీ పై పూర్తి అధికారాన్ని కలిగి ఉండాలి, మరియు మేజర్ అయి ఉండాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> • బీమా పాలసీ పైన అధికారాలను ఎవరి పేరు మీదైతే బదిలీ చేయబడతాయో, ఆ వ్యక్తి లేదా సంస్థను అస్సైనీ అంటారు.

పాలసీని బదిలీ చేశాక అసైనీకి పాలసీ యాజమాన్యపు హక్కు సంక్రమిస్తుంది. ఇందువలన పాలసీ కి సంబంధించిన విషయాలలో అస్సైనీ, అస్సైనార్ అనుమతి తీసుకోవాల్సిన అవసరంలేదు. అసైన్మెంట్ ఒకసారి జరిగితే అసైనర్ దాన్ని రద్దు చేయడం లేదా మార్పడం చేయలేడు. అయితే ఆ పాలసీని అసనర్ పేరిట అసైనీ తిరిగి కేటాయించవచ్చు. అంటే రిఅస్సైన్ చేయ వచ్చు.

అవగాహన కోసం గుర్తుంచుకో వలసిన విషయం :
 అసైన్మెంట్ ప్రారంభంతో, పాలసీ హక్కుదారునిగా అసైనీ మారినా అతడు నామినేషన్ చేయలేడు. ఎందుకంటే...అతడు

బీమాదారుడు కాదు కాబట్టి.

బీమా పాలసీల అసైన్మెంట్కు సంబంధించిన చట్టబద్ధ నిబంధనలను బీమా చట్టంలోని సెక్షన్ 38 ఈ క్రింది విధంగా తెలియజేస్తుంది.

- పాలసీపై ఎండార్స్ మెంట్ ద్వారా అసైన్మెంట్ చేయవచ్చు లేదా ప్రత్యేక ఒప్పందం ద్వారా పూర్తి చేయవచ్చు. పాలసీపై ఎండార్స్ మెంట్ చేసినప్పుడు స్టాంపు డ్యూటీ అవసరంలేదు. ప్రత్యేక పత్రాలపై జరిగితే స్టాంపు డ్యూటీ చెల్లించాలి.
- పాలసీలపై అసైన్ మెంట్లను అసైనార్ లేదా అతని అధీకృత ప్రతినిధి తప్పనిసరిగా సంతకం చేయాలి
- ఆ సంతకాన్ని చూసినట్లు సాక్షి సంతకం ఉండాలి.
- ఎండార్స్ మెంట్ అమలుచేయబడడం తో అసైన్మెంట్ మొదలౌతుంది.
- అసైన్మెంట్ గురించి నోటీసు ద్వారా బీమా కంపెనీకి తెలియజేయాల్సి ఉంటుంది
- అసైన్మెంట్ గురించి నోటీసు అందితేనే బీమా కంపెనీ అది కార్యరూపం దాల్చినట్లు పరిగణిస్తుంది
- అసైన్మెంట్పై ఒకటికన్నా ఎక్కువ నోటీసులు ఉంటే క్లెయిమ్ల ప్రాధాన్యతను బీమా కంపెనీకి అందే నోటీసుల క్రమంలో నిర్ణయిస్తారు.

అసైన్మెంట్లోని రకాలు

అసైన్మెంట్లు రెండు రకాలు:

షరతులతో అసైన్మెంట్:	కూడిన
నిర్దేశించబడిన పూర్తయిన వెంటనే సర్వ హక్కులతో పాలసీ తిరిగి అసైనార్ వశమౌతుంది.	షరతు

పరిపూర్ణ అసైన్మెంట్:
అస్సెస్ కి పాలసీ పై పూర్తి హక్కులు సంక్రమిస్తాయి. ఆ పాలసీ ని తన ఇష్టానుసారంగా వినియోగించుకోవచ్చు.

ఉదాహరణ

షరతులతో కూడిన అసైన్‌మెంట్ తిరిగి అసైన్‌నార్ కు ఎప్పుడు మళ్లుతుందంటే:

- అసైన్‌నార్‌కన్నా అసైన్ ముందే మరణిస్తే లేదా
- పాలసీ గడువు తీరే వరకూ అసైన్‌నార్ జీవించి ఉన్నట్లయితే.

H5. రుణాలు మరియు ముందస్తు మూసివేత (Fore Closure)

ఉదాహరణ

కుమార్‌తో జరిగిన ఇండాకటి సంభాషణలోనే నితిష్ శర్మ మాట్లాడుతూ బీమా పథకంపై రుణం పొందే అవకాశం ఉన్నట్లు తాను విన్నానని చెబుతాడు. ఇది నిజమే అన్న ఈ ప్రశ్నకు కుమార్ ఎలా సమాధానం ఇస్తాడో చూద్దాం.

H5 A పాలసీపై రుణాలు

బీమా పథకంపై పాలసీదారుడు రుణాలు పొందే అవకాశం ఉంది. పాలసీలో ఇటువంటి అవకాశాన్ని పొందే విధంగా నియమ నిబంధనలు ఉంటేనే రుణం పొందడం సాధ్యమవుతుంది. అయితే అన్ని పాలసీలకు రుణాలు లభించవు.

బీమా పాలసీపై రుణాలకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు :

రుణం మొత్తం: పాలసీని సరెండర్ చేస్తే వచ్చే మొత్తంలో కొంత శాతాన్ని రుణంగా ఇస్తారు.

పూర్తి జీవిత పాలసీలు, ఎండోమెంట్ పాలసీలు, ఇతర పాలసీలపై పాలసీదారుడు రుణం పొందే అవకాశం ఉంది. ఈ పాలసీలలో సొమ్మును ఆదా చేసే అవకాశం ఉంటుంది. మనీబ్యాంక్ పాలసీలపై రుణాలు అనేవి కంపెనీ విధి విదానాల పై ఆధారపడి ఉంటాయి. టర్మ్ బీమా పాలసీని సరెండర్ చేసే అవకాశం ఉండదు. కాబట్టి రుణం తీసుకోవడం సాధ్యం కాదు.

రుణం తీసుకునేటప్పుడు బీమా పాలసీ ని బీమా కంపెనీకి పేరిట మార్పాల్సి (పరిపూర్ణ అసైన్మెంట్) ఉంటుంది. అయితే ఈ అసైన్మెంట్ వలన ఆ పాలసీ పై ఉన్న నామినేషను రద్దు కాదు. .

తీసుకున్న రుణాన్ని రుణగ్రస్తుడు ఒకసారి లేదా పాలసీ కాలవ్యవధిలోగా విడతల వారీగా చెల్లించవచ్చు. అయితే పాలసీని క్లెయిమ్ చేసుకునే వరకూ రుణం చెల్లింపును వాయిదా వేసుకునే అవకాశం కూడా ఉంటుంది.

ప్రీమియమును క్రమం తప్పకుండా చెల్లిస్తే సరెండర్ వాల్యూ పెరుగుతుంది.

గమనిక :

పాలసీ సరెండర్ విలువలో 75 నుంచి 90 శాతం వరకూ బ్యాంకులు కూడా రుణాలను ఇస్తాయి.

H5 B ముందస్తు మూసివేత (ఫోర్ క్లోజర్)

పాలసీని సరెండర్ చేయడానికి రెండు మార్గాలు ఉన్నాయి:

పాలసీదారుడు సరెండర్ చేయడం

బీమా కంపెనీ సరెండర్ చేయడం (ముందస్తు మూసివేత)

రుణగ్రస్తుడు వడ్డీ, మూలధనాన్ని చెల్లించకపోతే మిగిలిన రుణం, దాని వడ్డీని పాలసీని క్లెయిమ్ చేసిన తర్వాత లభించే మొత్తంలో మినహాయించుకోవచ్చు.

బీమా కంపెనీ పాలసీని రద్దు చేయడం లేదా సరెండర్ చేయడాన్ని ఫోర్ క్లోజర్ (ముందస్తు మూసివేత) అంటారు.

పాలసీలు కాలం చెల్లినప్పుడు మాత్రమే బీమా కంపెనీ ఆ పాలసీలను ముందుగా క్లోజ్ చేస్తుంది.

ముందస్తు మూసివేతకు రెండు రకాల కారణాలున్నాయి:

రుణం తీసుకున్న వ్యక్తి, ఆ ఋణం మీద వడ్డీని గాని ఋణం తో కూడిన వడ్డీనిగాని చెల్లించనట్లైతే చెల్లించ వలసిన రుణాన్ని వడ్డీతోబాటు డెత్ లేదా మెచూరిటీ క్లెయిం నుండి మినహాయిస్తారు, లేదా సరిపెడతారు. పాలసీ ని బీమా కంపెనీ క్లోజ్ చేసినట్లైతే దానిని ముందస్తు మూసివేత లేదా ఫోర్ క్లోజర్ అంటారు. అయితే ఇది కాలం చెల్లిన పాలసీల విషయంలో మాత్రమే జరుగుతుంది. ఋణం తీసుకున్న సమయంలో పాలసీ అమలులో ఉండి ఉండవచ్చు. కానీ తర్వాత ఆ పాలసీ కి కాలం చెల్లి, పాలసీదారుడు ప్రీమియంలనుగాని, తీసుకున్న రుణాన్నిగాని, దానిపై వడ్డీని గాని చెల్లించని పరిస్థితుల లో ఇది జరుగుతుంది.

పాలసీ ఫోర్ క్లోజర్ కావడానికి రెండు ముఖ్యమైన కారణాలు :

- ఋణం తీసుకున్న పాలసీదారుడు ఆ రుణాన్ని పాలసీ అవధి లోపునే చేల్లిద్దామనుకుని చెల్లించలేకపోవడం వలన
- మరియు ఆ ఋణం పాలసీ మెచూర్ అయ్యేవరకు వడ్డీతో పాటు పెరిగి, ఆ పెరిగిన మొత్తం ఉపసంహరణ విలువ కంటే ఎక్కువ అవడం వలన.

చెల్లింపు (పెయిడప్) పాలసీల్లో సంచిత వడ్డీ పెరిగిన స్థాయిలో సరెండర్ విలువ పెరగదు. సరెండర్ విలువకన్నా అసలు, వడ్డీ అధికం కావచ్చు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో ముందస్తు మూసివేత అవసరం అవుతుంది.

రుణం తీసుకున్న వ్యక్తికి ముందస్తు మూసివేత గురించిన నోటీసు జారీ చేసి, రుణంపై వడ్డీ బకాయిలు చెల్లించాల్సిందిగా బీమా కంపెనీ కోరుతుంది. ఒకవేళ రుణగ్రహీత ఆ సొమ్మును చెల్లించలేకపోతే అప్పుడు పాలసీ ముందస్తుగా మూసివేయబడుతుంది. ఒకవేళ మిగిలిన సరెండర్ విలువ ఏదైనా ఉంటే పాలసీదారుడికి దానిని చెల్లిస్తారు. దీని కోసం పాలసీదారుడు డిస్కార్డ్ రసీదును ఆఫీసు కు ఇవ్వ వలసి ఉంటుంది.

ఫోర్ క్లోజ్ పాలసీని తిరిగి పునరుద్ధరించవచ్చా?

సరెండర్ విలువ ద్వారా లభించే మిగతా మొత్తాన్ని పాలసీదారుడు తీసుకోకముందు డిస్కార్డ్ రసీదును ఇచ్చే ముందు, ఫోర్ క్లోజ్ పాలసీని పునరుద్ధరించవచ్చు. ఇలా చేయాలంటే పాలసీదారుడు పెండింగ్ లో ఉన్న రుణ వడ్డీని పూర్తిగా చెల్లించాలి. అలాగే ఆరోగ్యంపై ఒక డిక్లరేషన్ కూడా అందించాలి.

ఫోర్ క్లోజర్ లో నామినేషన్ పరిస్థితి ఏమిటి?

ఫోర్ క్లోజర్ చేసిన తర్వాత నామినేషన్ చెల్లదు. పాలసీ సరెండర్ చేయక ముందే పాలసీదారుడు మరణిస్తే తర్వాత లభించే ప్రయోజనాలను అతని వారసుడికి అందజేస్తారు. ఈ విషయంలో బీమా చేసేటప్పుడు ఉన్న నిబంధనలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు.

ఈ పాఠాన్ని ముగించే ముందు మరోసారి ప్రీమియం గురించి గుర్తుచేసుకుందాం. బీమా పథకంలో ప్రీమియం చెల్లింపులకు అధిక ప్రాధాన్యత ఉంటుందనే విషయాన్ని మీరు ఈ పాఠం ద్వారా తెలుసుకున్నారు. బీమాను అమలు లో

ఉండాలంటే ప్రీమియం లను సకాలం లో చెల్లించడం చాలా ముఖ్యం. ఇది ఎంత ముఖ్యమో తెలుసుకునేందుకు మరింత లోతుగా దానిని అధ్యయనం చేద్దాం.

I. ప్రీమియం చెల్లింపుకు మరియు ప్రామాణిక బీమాకు గల సంబంధం

బీమా పాలసీ తీసుకున్న వెంటనే రిస్క్ బీమా చేసిన వ్యక్తి నుండి బీమా కంపెనీకి మారుతుంది. రిస్క్ ను ఇలా మార్చుకున్నందుకు పాలసీదారుడు బీమా కంపెనీకి ప్రీమియం చెల్లించాలి. పాలసీదారుడు ఎప్పటికీ ప్రీమియం చెల్లించకపోతే పాలసీ ఎన్నటికీ అమలు కాదు. ఎందుకంటే, మనం చాప్టర్ 3లో చూసినట్లుగా కాంట్రాక్టు చట్టబద్ధంగా ఉండాలంటే అందులో ప్రతిఫలం కూడా ఉండాలి. ఒకవేళ పాలసీదారుడు ప్రీమియం చెల్లించకపోతే అందులో ప్రతిఫలం లేదు కాబట్టి కాంట్రాక్టు ఉండదు. అందుకే మనం జీ3ఏలో చూసినట్లుగా మొదటి ప్రీమియం చెల్లింపు రశీదు బీమా కాంట్రాక్టు మొదలైనట్లు ఆధారంగా నిలుస్తుంది.

పాలసీదారుడి ప్రతిపాదనకు ఆమోదం తెలిపి మొదటి ప్రీమియం అందుకోగానే బీమా కంపెనీ పాలసీదారుడి మరణంపై క్లెయిమ్ చెల్లించే చట్టబద్ధ బాధ్యతను కలిగి ఉంటుంది. అయితే ఒకవేళ పాలసీదారుడు తదుపరి ప్రీమియములు చెల్లించకపోతే అప్పుడు పాలసీ కాలం చెల్లి అందులోని ప్రయోజనాలు అతనికి వర్తించవు. ఆ పాలసీలోని కొంత ప్రీమియం తిరిగి లభిస్తుందని మాత్రమే పాలసీదారుడు ఆశించవచ్చు. సెక్షన్ హెచ్1ఏలో మనం ఈ పరిస్థితిని చూశాం.

సరైన కాంట్రాక్టు అమలులో ఉండాలంటే ప్రీమియం చెల్లింపు ఎంత ముఖ్యమో మనం దీని నుండి అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఉదాహరణ

నిటీష్ శర్మకు తన పాలసీపై అనుమానం వచ్చి కుమార్ ను తిరిగి సంప్రదించాడు. ఒకవేళ తాను అనారోగ్యానికి గురై ప్రీమియమును గడువులోగా చెల్లించలేక మరణిస్తే ఏమవుతుందని ప్రశ్నించాడు? ప్రీమియం చెక్కును పోస్టు చేశాక ఇంటికి తిరిగి వస్తూ రోడ్డు ప్రమాదంలో మరణిస్తే ఏమవుతుందని అడిగాడు. అప్పుడు తనకు బీమా వర్తిస్తుందా? లేక తన భార్య సుమేధకు బీమా సొమ్ము అందకుండా పోతుందా? అని ప్రశ్నించాడు.

నిటీష్ ప్రశ్నలకు కుమార్ తిరిగి ఓపికగా సమాధానాలు చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు.

ప్రీమియం చెల్లించకుండా బీమా చేసిన వ్యక్తి మరణిస్తే ఏమవుతుంది?

బీమా కంపెనీ ఇచ్చిన గ్రేస్ పీరియడ్ లో ప్రీమియం చెల్లిస్తే బీమా కంపెనీ మొత్తం క్లెయిమ్ సొమ్మును నామినీకి లేదా చట్టబద్ధ వారసులకు చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉంది. అయితే చెల్లించకుండా మిగిలిపోయిన ప్రీమియములను క్లెయిమ్ మొత్తం నుండి మినహాయించుకుంటుంది..

ప్రీమియం ఎప్పుడు చెల్లించినట్లాతుంది?

బీమా కంపెనీ, ప్రీమియం కు సరిపడిన పైకాన్ని అందుకున్నట్లయితే ప్రీమియం చెల్లింపు జరిగినట్లే. చెక్కు ద్వారా గాని, డి. డి. ద్వారాగాని లేదా ఎం. ఓ. ద్వారాగాని చెల్లింపు జరిగితే, బీమా కంపెనీ అక్కౌంట్ లో దానిని డిపాజిట్ చేసినప్పుడు ప్రీమియం చెల్లింపు జరిగినట్లు. కాని పైన చెప్పిన ఏ చెల్లింపు అయినా, బీమా కంపెనీ అందుకుంటే ప్రీమియం కట్టినట్లుగా పరిగణిస్తారు.

బీమా చేసిన వ్యక్తి ఇచ్చిన చెక్కు, డిడి, మనీ ఆర్డర్ చెల్లింపు దశలో ఉన్నప్పుడు అతను మరణిస్తే?

ఒకవేళ పాలసీదారుడు ప్రీమియం చెల్లింపునకై చెక్కుగాని, డి. డి. గాని, ఎం. ఓ. గాని పంపి, అది బీమా కంపెనీకి చేరక ముందే మరణిస్తే, బీమా కంపెనీ అట్టి చెల్లింపునకు రుజువును కోరుతుంది. చెక్కులను పోస్ట్ చేసినట్లైతే వాటిని పోస్ట్ చేసిన రుజువును బీమా కంపెనీకి పంపవలసి ఉంటుంది. ఈ రుజువులు సమర్పించిన తర్వాతే ప్రీమియం లు చెల్లింపబడినట్లుగా భావించబడుతుంది.

కీలకాంశాలు

ఈ చాప్టర్ లో కవర్ చేయబడిన విషయాలు (సంగ్రహంగా):

బీమా పాలసీలను ఎలా తీసుకుంటారు మరియు ఎలా రాస్తారు (అండర్ రైట్ చేస్తారు) ?

- బీమా కంపెనీలు తమ సేవలకు సంబంధించిన అంశాలను వాణిజ్య ప్రకటనల ద్వారా లేదా ప్రాస్పెక్టివ్ల రూపంలో ప్రజలకు వెల్లడిస్తాయి. ఇందులో పాలసీలకు సంబంధించిన అంశాలను పొందుపరుస్తారు.
- తమ అవసరాలకు పాలసీలు ఎంత మేరకు ఉపయోగపడతాయనే అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని ఆ తర్వాతే పాలసీలను కొనుగోలు చేస్తారు.
- ఒకరి పేరు మీదగానీ లేదా సంయుక్తంగా ఇద్దరి పేరు మీదగానీ జీవిత బీమా పథకాన్ని తీసుకోవచ్చు

కీలక పత్రాలు

- పాలసీదారుడు ఇచ్చే ప్రతిపాదన పత్రంలో ఉన్న సమాచారం చాలా ముఖ్యమైనది. దీనిని బట్టి అండర్ రైటర్ రిస్కు ను అంచనా వేస్తారు.
- వయసును నిర్ధారించే పాఠశాల మార్కుల మెమో, పాస్ పోర్టు, జనన ధ్రువీకరణ పత్రం, డ్రైవింగ్ లైసెన్స్, ఓటరు గుర్తింపు కార్డు మొదలైన వాటిని గుర్తింపు పత్రాలుగా తీసుకుంటారు.
- మొదటి ప్రీమియం రశీదు (ఎఫ్ పీఆర్) ను ఇవ్వడం ద్వారా, బీమా కంపెనీ, ప్రతిపాదన పత్రాన్ని ఆమోదించినట్లుగా మరియు ప్రీమియం అందినట్లుగా ధ్రువీకరిస్తాయి.
- పాలసీదారుడు క్రమం తప్పకుండా తదుపరి ప్రీమియంలను చెల్లించినప్పుడు బీమా కంపెనీలు రెన్యూవల్ ప్రీమియం రశీదులను ఇస్తాయి.
- పాలసీ పత్రం అనేది చాలా కీలకమైనది. బీమా చేసిన వ్యక్తికి బీమా కంపెనీకి మధ్య ఉన్న ఒప్పందానికి ఇది నిదర్శనం.
- పాలసీ పత్రం లో ఇరు పార్టీలకూ ఆమోదయోగ్యమైన సవరణలు లేదా మార్పులను ఎండార్సుమెంట్ల ద్వారా చేయడానికి బీమా కంపెనీలు అనుమతిస్తాయి..

బీమాకు సంబంధించిన కీలక పదములు :

- పాలసీదారుడు బీమా కంపెనీకి ప్రీమియం చెల్లించాల్సిన తేదీని 'డ్యూ డేట్' అంటారు.
- డేస్ ఆఫ్ గ్రేస్ లోపల ప్రీమియం చెల్లించకపోతే పాలసీకి కాలంచెల్లుతుంది.
- పెయిడప్ (చెల్లింపు) విలువ = (చెల్లించిన ప్రీమియముల సంఖ్య/ మొత్తం చెల్లించాల్సిన ప్రీమియముల సంఖ్య)X బీమా మొత్తం) + బోనస్.
- పాలసీని బీమా కంపెనీకి సరెండర్ చేస్తే అందుకు సంబంధించిన మొత్తాన్ని బీమా కంపెనీ చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. దీన్ని సరెండర్ వాల్యూ లేదా క్యాష్ వాల్యూ లేదా ఉపసం హరణ విలువ అంటారు.
- కాలం చెల్లిన పాలసీని తిరిగి పునరుద్ధరించుకోవచ్చు. దీనిని పాలసీ పునరుద్ధరణ అంటారు.

- బీమా చేసిన వ్యక్తి మరణిస్తే పాలసీలో పేర్కొన్న విధంగా అతనికి లభించే మొత్తాన్ని అందుకునే వ్యక్తిగా / వ్యక్తులుగా ఎవరినైనా ప్రతిపాదించడాన్ని నామినేషన్ చేయడం అంటారు..
- బీమా పాలసీపై తనకు ఉండే పూర్తి హక్కులను / అధికారాలను, ప్రయోజనాలను మరి ఎవరికైనా బదిలీ చేయడాన్ని అసైన్మెంట్ అంటారు.
- రుణాన్ని చెల్లించడంలో అప్పు తీసుకున్న వారు విఫలమైతే అతనికి సంబంధించిన పాలసీని బీమా కంపెనీలు రద్దు చేయవచ్చు. దీన్ని ముందస్తుగా పాలసీని రద్దు చేయడం(ఫోర్ క్లోజర్) అంటారు.

ప్రీమియం చెల్లింపుకు మరియు సరైన బీమాకు గల సంబంధం

- ప్రీమియం చెల్లింపులు సరిగ్గా లేకపోతే బీమా కంపెనీతో చేసుకున్న ఒప్పందం చెల్లదు. అలాగే బీమా కూడా వర్తించదు.

ప్రశ్నలకు జవాబులు

3.3

వయస్సును నిర్ధారించే పత్రాలను రెండు రకాలుగా విభజించవచ్చు. అవి ప్రామాణిక వయసు ధ్రువీకరణ పత్రాలు మరియు ప్రామాణికం కాని వయసు ధ్రువీకరణ పత్రాలు. కొన్ని పత్రాలను ప్రామాణిక వయస్సు ధ్రువీకరణ పత్రాలుగా ఆమోదిస్తారు. అవి:

- కాలేజీ లేదా స్కూలు రికార్డులు
- పుట్టిన సమయంలో మున్సిపాలిటీలు నమోదు చేసే జనన, మరణ ధ్రువీకరణ పత్రాలు
- పాస్ పోర్టు
- పర్మనెంట్ అకౌంట్ నెంబర్ (పాస్) కార్డు
- ఉద్యోగానికి సంబంధించిన సర్వీసు రిజిస్టర్
- బాప్టిజానికి సంబంధించిన పత్రం

- పుట్టిన తేదీని కలిగి ఉండి క్రైస్తవ కుటుంబానికి చెందిన వ్యక్తి చేత ధ్రువీకరించబడిన పత్రం
- రక్షణ విభాగం జారీ చేసిన గుర్తింపు కార్డు
- రోమన్ క్యాథలిక్ చర్చిలో జారీ చేసిన పెళ్లి ధ్రువీకరణ పత్రం

పైవాటితోపాటు మరికొన్ని ప్రామాణికం కాని పత్రాలను కూడా వయస్సు ధ్రువీకరణ పత్రాలుగా గుర్తిస్తారు. అవి:

- స్వీయ అఫిడవిట్ లేదా పెద్దల డిక్లరేషన్
- గ్రామ పంచాయతీ ఇచ్చే ధ్రువీకరణ పత్రం
- పుట్టిన సమయంలో తయారు చేసిన జాతక చక్రం
- రేషన్ కార్డు

3.4

ఎఫ్పీఆర్లో ఈ కింది సమాచారం ఉంటుంది.

- బీమా చేసిన వ్యక్తి పేరు, చిరునామా
- పాలసీ నెంబర్
- చెల్లించిన ప్రీమియం మొత్తం
- మొత్తం ప్రీమియం చెల్లించాల్సిన పద్ధతులు
- ప్రీమియం చెల్లించాల్సిన తర్వాతి గడువు
- పాలసీలో బీమా రక్షణ మొదలయ్యే తేదీ
- పాలసీ పరిపక్వమయ్యే తేదీ
- చివరి ప్రీమియం చెల్లించాల్సిన గడువు తేదీ

- బీమా మొత్తం

స్వీయ పరీక్ష ప్రశ్నలు

3. నామినీ మైనర్ అయినప్పుడు అప్పాయింటీని నియమించకపోతే ఏమవుతుంది?
4. 'ప్రీ లుక్- ఇన్ పీరియడ్' లేదా 'కూలింగ్- ఆఫ్ పీరియడ్' అంటే ఏమిటి?
5. పాలసీకి కాలం చెల్లితే ఏమవుతుంది?

జవాబులు

3. ఒకవేళ నామినీ మైనర్ అయితే బీమా చేసిన వ్యక్తి అప్పాయింటీని నియమించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒకవేళ ఎవరినీ నియమించకుండా బీమా చేసిన వ్యక్తి మరణిస్తే మరణం తర్వాత లభించే ప్రయోజనాలు అతని యొక్క చట్టబద్ధమైన వారసునికి మాత్రమే చెల్లిస్తారు. మైనర్ కు సంబంధించిన సహజ సంరక్షకులు లేదా అప్పాయింటీకి చెల్లించబడదు.
4. ఎఫ్పిఆర్ తో బీమా కంపెనీ ఒప్పందం మొదలవుతుంది. ఐఆర్డీఏ నిబంధనల ప్రకారం పాలసీ చేసిన 15 రోజుల్లోగా బీమా కంపెనీతో ఒప్పందాన్ని ఉపసంహరించుకోవచ్చు. దీనిని 'ప్రీ లుక్-ఇన్ పీరియడ్' లేదా 'కూలింగ్-ఆఫ్ పీరియడ్' అంటారు. ఒకవేళ పాలసీదారుడు ఒప్పందాన్ని ఉపసంహరించుకుంటే బీమాదారుడు చెల్లించిన ప్రీమియాన్ని తిరిగి అందజేయాలి. అయితే వైద్య పరీక్షలు, స్టాంపులు వంటి ఖర్చులను అందులోంచి బీమా కంపెనీ మినహాయించుకుంటుంది.
5. ఒకసారి పాలసీకి కాలం చెల్లితే చెల్లించిన ప్రీమియంపై బీమాదారుడికి హక్కు ఉండదు. అలాగే ఎలాంటి క్లెయిమ్ ను చేసుకోరాదు. అయితే ఒప్పందం మాత్రం రద్దు కాదు. సులభమైన పద్ధతుల ద్వారా పాలసీని తిరిగి పునరుద్ధరించుకునే అవకాశాన్ని బీమా కంపెనీలు కలగజేస్తాయి. ప్రీమియమునకు సంబంధించి బకాయిలతోపాటు ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన డిక్లరేషన్ పత్రాన్ని జత చేసి ఇవ్వాలి.